N°. 476. 1851[illegible]

DE GRONDWET.

DINGSDAG [illegible] DECEMBER.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. [illegible] Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

[illegible] is gezegd, mag men [illegible] houden, dat er eerdaags een [illegible] gedaan worden, om tot eene afschaffing [illegible] belastingen te geraken.

"[illegible]ge bladen noemen de voorstellers, stellen het [illegible] reeds voldongen voor en maken gewag van [illegible] aard van het nieuwe voorstel.

De *voorbarigheid* van 't berigt is nog geen bewijs, dat ook de opgave der *strekking* van 't voorstel onjuist zou zijn.

Met belangstelling wachten wij het oogenblik af, waarop het ons gegund zal zijn van 't voorstel kennis te nemen, dat, volgens bedoelde bladen, zou bestaan *in een afschaffing van den accijns op de rogge.*

Terwijl wij ons oordeel, natuurlijk, ten eenemale voorbehouden, meenen wij nogtans, reeds nu, de bijzondere aandacht te mogen vestigen op de volgende zinsneden, voorkomende in de Memorie van Beantwoording op het Verslag der Kamer betrekkelijk het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen.

Zij strekken tot antwoord op de vraag, "waarom de "voorstellers de voorkeur gaven aan *dit* voorstel, boven "het voorstel tot *gedeeltelijke afschaffing* van den accijns "op het gemaal?"

Het is eene algemeen erkende waarheid, dat de accijns op het [illegible] *formaliteiten* aan de [illegible] verbonden, en door zijn *bestaan* reeds, meer dan door het bedrag van de belasting, die onder dezen naam geheven wordt.

Eene partiële afschaffing nu van dien accijns neemt van die eerste categorie van bezwaren niets hoegenaamd weg. Zoolang de accijns bestaat, al ware het alleen op de tarwe, mag geen molen worden opgerigt zonder verlof; geen molen, waar tarwe gemalen *kan* worden, van de surveillance der ambtenaren worden ontslagen; de wet kan geen onbepaald verlof geven tot het bezigen van handmolens, van boonenbrekers en andere gelijksoortige, voor den landbouw en de veeteelt zoo nuttige werktuigen. Geen vrije of laag belaste invoer van meel, brood of beschuit kan toegelaten worden. De beroepen van molenaar, bakker, meelverkooper, grutter en andere zijn en blijven onderworpen aan al die belemmeringen, welke de accijns op het gemaal noodzakelijk vordert. Geene vrije concurrentie dus, geene vrije beweging van den handel en de nijverheid, niets daarvan; integendeel het behoud van eene reeks van formaliteiten, des te lastiger alsdan, omdat zij alleen zouden moeten dienen tot bescherming van de regten der schatkist tegen het misbruik dat van het vrije roggemeel zou kunnen worden gemaakt, ten nadeele van de opbrengst van het belaste tarwemeel. De kosten van toezigt van de schatkist zouden onveranderd dezelfde blijven. Groote, zoo niet de grootste, de *indirecte* voordeelen, die de afschaffing eener belasting medebrengt, zouden te loor gaan, en men zou, wanneer het nietig gevolg van den halven maatregel duidelijk werd, al zeer ligt tot het besluit kunnen komen dat het, in het algemeen belang verkieslijk ware, de belasting [illegible] werd, en dat in die streken, waar de landbewoner zelf zijn roggebrood bakt, voor *hem* eenige opheffing van formaliteiten plaats vond. Maar daarentegen zou *deze* schreeuwende onbillijkheid ontstaan, dat in die streken, waar tarwebrood ook het voedsel van den arbeidenden stand, ja van de nog minder vermogende klassen uitmaakt, dat voedingsmiddel aan belasting onderworpen bleef.

Van eene gedeeltelijke afschaffing van den accijns op het gemaal is dus niet veel goeds te hopen. Zij zal de gevolgen niet hebben, die men daarvan wacht: de teleurstelling, daaruit voortvloeijende, zal nieuwe wapenen geven aan hen, die het onveranderd behoud van het accijnsstelsel wenschen en voor wie het voor de helft in wezen blijven van het meest geliefkoosde middel eene sterke verleiding zal zijn, om bij de eerste gunstige gelegenheid geheel en al tot het voorgaande terug te keeren.

Wij halen deze zinsneden volstrekt niet aan met de bedoeling, om reeds *à priori* een ongunstigen indruk over het nog onbekende voorstel voor te bereiden; want niemand kan, meer dan wij, de drijfkracht toejuichen, die in de Tweede Kamer, bij de werkeloosheid der Regering, zich, ter verligting van het volk, openbaart. Wij vestigen er de aandacht op, enkel om aan te toonen, *waarom* de voorstellers van het ontwerp tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen gemeend hebben te moeten afzien van het voornemen, om een [illegible] *[illegible]* aard te doen.

Bij de behandeling van het vraagstuk der geheime politie, heeft de Minister van Justitie eene bijzonderheid [wij zouden bijna zeggen: eene anecdote] medegedeeld, die, naar de meening des Ministers, "*het Nederlandsche volk wel hooren mag.*"

Om aan dat verlangen, zooveel mogelijk, te gemoet te komen, schrijven wij deze mededeeling hier uit het officiële Bijblad af:

Eene zaak moet ik echter tot *geruststelling* aanvoeren, die het Nederlandsche Volk wel hooren mag. Toen ik in 1849 voor de eerste maal na den dood van Koning Willem II bij den tegenwoordigen Koning werd toegelaten, was Hoogstdeszelfs *eerste woord* (want ook Hem had men misschien *verhaald*; dat er spionnen waren, omgekochte bedienden in de huizen en dergelijke meer): "*Eene zaak moet vaststaan: geene spionnen!*" — Het antwoordt van den Minister luidde: "zij zijn er niet."

De woorden des Konings doen het hart van onzen Vorst eer aan; en het is met uitstekend genoegen, dat het Nederlandsche volk die vernemen zal.

Maar of zij strekken kunnen "*tot geruststelling*" is eene andere vraag.

Een Koning, die, als eerste voorwaarde bij het zamenstellen van een Ministerie uitroept: "*geen spionnen*", mag geacht worden, die voorwaarde op iets *meer* te baseren dan *op een bloot verhaal.*

De Minister, wien door den Koning als eerste voorwaarde gesteld wordt: "*geen spionnen*", mag het de Vertegenwoordiging niet zoo euvel duiden, wanneer zij *tegen* de werking eener geheime politie voor het Nederlandsche volk eenigen waarborg verlangt.

Bij de op handen zijnde discussiën over de begrooting van oorlog hopen wij, dat de heer FORSTNER VAN DAMBENOIJ den raad zal volgen, door *de Nederlander* hem gegeven in de woorden van CORMENIN: "Le Ministre "de la Guerre et le Ministre de la Marine répresentent "dans les Chambres l'honneur même, ils doivent en "parler le langage. *Toutefois..... qu'on n'entende pas "résonner sur les dalles la gaîne traînante de leurs sabres.*"

Wij zeiden dezer dagen, o. a. het volgende:

De heer van Hall schijnt het van bijzonder gewigt geacht te hebben [illegible] constateren, hoe de "tegenovergestelde rigting," op [illegible] het woord "*Parlement*" niet zal gebruiken, door sommige sprekers gebezigd, om nu en dan verscheidenheid van uitdrukking aan een zelfde denkbeeld te geven. De Minister zeide:

Ik zeg niet *in het Parlement*, want wij zijn hier in geen Parlement; hier heb ik de eer te spreken voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal der Nederlanden.

En toch, ondanks den afkeer om het woord "*Parlement*" te bezigen, waagt het de heer van Hall tien, twintigmalen van "*parlementair*", van "*onparlementair*", en van "*parlementaire vormen*" te spreken.

Wij zouden dien Minister, derhalve, in zijn eigen belang en om de "onoverkomelijke kloof" des te beter te doen uitkomen, wel aanraden om voortaan te zeggen:

Tweedekamerachtig.
Ontweedekamerachtig,
Tweedekamerachtigevormen.

Het zou, in elk geval, verkieslijker zijn, dan bijvb. "*Ministervanoorlogvormen.*"

Heden voegen wij er bij, dat de heer VAN HALL, die, door zijne tirade, den heer THORBECKE blijkbaar wilde insinueren, alsof deze de *bevoegdheid* en de *magt* van het *Engelsche Parlement* wilde overbrengen in de Tweede Kamer, *zelf* eenige zinsneden vroeger, van de Tweede Kamer sprak als *Parlement!*

De Minister sprak van het gedrag van het *vorig* Ministerie, gehouden ten opzigte van Oostenrijk, ter zake van [illegible] lijing (de zaak van 't schip: *Venezuela*). En nu vervolgt de Minister aldus (Bijblad. bl. 152 *eerste kolom*).

Dit was eene quaestie, waarin de vreemde mogendheid voldaan was en waaruit dus, welke explicatie men ook *in het Parlement* gaf, geen gevaar voor den Staat meer kon ontstaan; het was eene afgeloopene zaak.

Op *dezelfde* bl. 152, maar *tweede kolom*, insinueert de heer VAN HALL: "Ik zeg niet *in het Parlement*: "want wij *zijn* hier *in geen Parlement*, *hier* heb ik "de eer te spreken voor de Tweede Kamer der "Staten-Generaal der Nederlanden!!!"

Inderdaad: de schrijver van de "*brieven uit de residentie*" aan de *Utrechtsche Courant*, heeft regt, als hij uitroept; "er is maar ééne stem, over de *uit-"stekende* wijze, waarop de heer VAN HALL gesproken "heeft."

Ééne stem!

Die van den heer KIEN?

De Nederlander, sprekende van het amendement des heeren DOMMER VAN POLDERSVELDT, zegt, dat het levensbehoud van den Minister van Buitenlandsche Zaken grootendeels ook aan den heer van Hoëvell te danken is geweest.

Wij zijn, daarin, met *de Nederlander* volkomen eens.

Maar wanneer *de Nederlander* daarbij voegt: "De "spreker had, bij de aanwijzing van het *gewigt*, te zeer "op de *ontwijfelbaarheid* der aanneming van het amen-"dement rekening gemaakt", dan verwijzen wij naar de woorden, door den heer van Hoëvell, reeds in de zitting van 24 November gesproken:

Mag ik nu niet de verklaring afleggen, dat, zoo deze begrooting wordt aangenomen, het zal geschieden; *omdat vele leden hebben gehoord den raad van den heer* GEVERS en daaraan gevolg hebben ggeven, *omdat vele leden hunne overtuiging hebben ten offer gebragt, ten einde maar dit Ministerie, het koste wat het wil, te behouden?*

Het was juist de heer van Hoëvell, die, door op *het gewigt* van het amendement te wijzen, niet wilde, dat deze voorspelling, als bij verrassing, mank zou gaan.

De *Minister van Justitie* heeft, in de zitting van Vrijdag, slechts eene halve bekentenis gedaan:

Mijne Heeren! *ik* ben ook in de oppositie geweest, zeer sterk in de oppositie tegen *de volharding*. Ik ben misschien de eerste [illegible] heeft [illegible].

Was het, enkel uit toegeeflijkheid jegens zijn "geachten ambtgenoot", den heer VAN HALL, die, bij het uitspreken van *deze* woorden, aan de ministeriële tafel was gezeten, dat de Minister van Justitie zijne oppositie tegen *het behoud* (Ministerie VAN HALL) met stilzwijgen" voorbij ging?

Treedt niet op treffende wijs, ook door deze omstandigheid, de juistheid in het licht van de opmerking des heeren VAN HOËVELL, dat de eene Minister zich niet verdedigen kan zonder den ander te beschuldigen; dat de een zich niet kan beroemen zonder den ander te vernederen?

Maar hoe dit zij, de moeijelijkheden, die voor dit Ministerie uit die zonderlinge zamenstemming voortvloeijen, zijn niet te miskennen. Als een dier beide Ministers zich verdedigt, dan bezwaart hij gewoonlijk zijn ambtgenoot naast zich gezeten. Ik zal mij bij drie voorbeelden bepalen.

Ik geloof, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken volkomen instemt met de klagt, die zoo dikwijls wordt gehoord, dat ons leger verwaarloosd is, ten gevolge van onraadzame bezuinigingen; maar als hij dat doet, dan zit naast hem zijn ambtgenoot, de groote man van het programma van November 1848, hetwelk tot die verwaarloozing aanleiding heeft gegeven.

Als wij een paar dagen geleden den Minister van Justitie zich met warmte en diep gevoel hoorden beklagen over de oppositie in deze Kamer tegen het Ministerie van 1849 gevoerd — en wij hebben gezien hoe diep hem dit griefde, — dan vergeet hij dat tot die oppositie ook behoorde zijn tegenwoordige geachte ambtgenoot, de Minister van Buitenlandsche Zaken. Dan vergeet hij, dat een votum van deze Kamer bij gelegenheid van een adres van antwoord bijna eenparig het zegel heeft gedrukt op die oppositie van zijnen tegenwoordigen vriend aan dezelfde groene tafel.

Als de Minister van Buitenlandsche Zaken zich beroemt, dat het Ministerie van vóór 1848, vóór de herziening der Grondwet, zes millioen jaarlijks heeft uitgezuinigd, — wat er van die zes millioen is hebben wij gisteren gezien, — dan vergeet hij, dat zijn ambtgenoot van Justitie jaren lang tegen hem te velde is getrokken, en hem in tallooze boekjes geldverspillingen heeft verweten; dan vergeet hij dat, wanneer hij zich beroemt, hij tevens stilzwijgend aan zijn ambtgenoot eene beschuldiging voor de voeten werpt van hem jaren lang zoo onverdiend te hebben vervolgd.

Ik zou die voorbeelden met vele kunnen vermeerderen, maar ik geloof, dat het genoeg is om aan te toonen, in hoe vele moeijelijkheden dit Ministerie is gebragt, juist door de eigenaardigheid zijner zamenstelling.

Na afloop van *elke* zitting treedt dan ook de vraag op „nieuw te voorschijn: „is de vijandschap tegen het „vorige Mininisterie ook het element geweest van die „spoedige zamenstemming tusschen die twee mannen?"

In *de Fakkel* van 1 Dec. leest men:

De heer van Foreest, vroeger te Alkmaar en in den omtrek zeer geacht, heeft, nu onlangs, in de Tweede Kamer, een toon aangeslagen, dien wij zeker weten, dat aan de overgroote meerderheid van hen, die hem ter vergadering van de Tweede Kamer hebben afgevaardigd, zeer mishaagt. Hij heeft, in die Kamer, eene *staatsregtelijke* leer verkondigd, zóó zonderling, zóó vreemd, zóó wezenlijk revolutionnair, dat men wel in hem den renegaat zal moeten zien, die doorgaans verder ging en gaat, dan de geboren Muzelman zelf.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Sedert een paar dagen werd al meer geloof gehecht aan het gerucht, dat Oostenrijk een aanvallend en verdedigend verbond met de Westersche mogendheden zou sluiten. Heden wordt deze zaak bevestigd in eene allerbelangrijkste telegrafische depêche, waarin gemeld wordt dat volgens den Franschen *Moniteur* op den 2en Dec. te Weenen door de [illegible] en Engeland is onderteekend het aanvallend en verdedigend verbond tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden.

Datzelfde officieel blad bevat ook, onder anderen, berigten uit het hoofd-kwartier der geallieerden tot den 22 November.

De Engelsche scherpschutters hebben een voordeel behaald bij eene ontmoeting met een Russisch korps, welke in den nacht van den 20 op den 21 heeft plaats gehad.

Het leger had steeds het meeste vertrouwen op de overwinning.

Bij Keizerlijk decreet zijn de vice-admiraals Parseval-Deschênes en Hamelin bevorderd tot de waardigheid van admiraal.

De *Moniteur* bevat bovendien nog een groot aantal bevorderingen en benoemingen bij de marine.

Uit hoofde der belangrijkheid van het tot stand gekomen verdrag, is het beleg van Sebastopol slechts eene zaak van ondergeschikt belang.

Het blijkt bovendien uit eene depêche van prins Menchikoff, dat sedert den slag bij Inkermann tot op 24 Nov., niets belangrijks is voorgevallen, en dat het beleg slechts traag werd voortgezet. Men weet, dat de geallieerden, alvorens de vesting te vermeesteren, eerst een beslissenden slag aan de Russen willen leveren, die nog altijd op het open veld blijven.

In zijne depêche komt prins Menchikoff terug op de rampen, welke de eskaders der geallieerden den 14 Nov. hebben getroffen. Generaal Canrobert maakt er op zijne beurt mede melding van in eene depêche, welke de Fransche *Moniteur* eergisteren heeft medegedeeld, en die, ofschoon van vroegere dagteekening dan de depêche van den generaal der Russische troepen, evenzeer berigt, dat de stand van zaken steeds dezelfde was en dat men aan beide zijden slechts bedacht was om verdedigenderwijze te werk te gaan.

Wat betreft het hevige onweder, dat op den 19 in de Zwarte zee zou hebben plaats gehad en waardoor de geallieerden veel schade zouden hebben geleden; wij weten deswege niets meer dan eenige losse geruchten, die door ons reeds medegedeeld zijn; maar het komt ons voor, dat men de hevigheid van dien storm zeer overdreven heeft evenzeer als de noodlottige gebeurtenissen, welke daarvan het gevolg zouden geweest zijn; want indien zij inderdaad zoo hevig waren gelijk is vermeld, dan gewis zou prins Menchikoff daarvan wel gewag gemaakt hebben, in zijne depêche, waarin hij toch slechts spreekt van het onweder van den 14.

Generaal Canrobert zegt bovendien in zijne depêche van den 17, eergister door den *Moniteur* medegedeeld, dat ten gevolge van het onweder van den 14 het grootste gedeelte der vloot zich in veiligheid gesteld heeft — zeker [illegible] naar de Bosphorus te begeven — en dat slechts [illegible] ter beschikking van de troepen in de Krim zijn [illegible] en dat nog wel onder voldoende waarborgen van zekerheid voor zoo veel dit in menschelijke magt is.

Wat het verdrag tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden betreft, wij weten thans dat het tot stand gekomen is, (zie boven); maar nog blijft de vraag welke strekking dit verdrag zal hebben, en of Oostenrijk zich bereid verklaard heeft tot eene meer daadwerkelijke tusschenkomst dan waarvan die mogendheid in de laatste zes maanden blijk gaf. Velen twijfelen er aan. Maar anderen vertrouwen, dat dit verdrag eene geheele verandering in de houding van Oostenrijk ten gevolge hebben, zoodat het meer dan een zedelijke invloed zal uitoefenen en de Oostenrijksche soldaten wel degelijk naast de Engelsche en Fransche op het oorlogsveld zullen strijden.

Een correspondent van de *Indépendance Belge* zegt omtrent de uitzigten op den vrede, welke op dit oogenblik bestaan, o. a.: Te midden der voorbereidselen, welke met even veel kracht in Frankrijk, Engeland en Rusland gemaakt worden, hoezeer de eerste teekenen van vredelievenden aard, die zich aan den staatkundigen horizont vertoonen, nog weinig vertrouwen in. Men vraagt wat zou Rusland aanleiding kunnen gegeven hebben om zoo op eens van besluit te veranderen, en men aarzelt geloof te hechten aan de bereidverklaring dier mogendheid om de onderhandelingen voort te zetten op den grondslag der vier waarborgen, welke zij steeds verworpen heeft. Een nauwgezet onderzoek van dit vraagstuk schijnt echter te leiden tot de overtuiging, dat het oogenblik daar is, waarop het kabinet van St. Petersburg kan toestemmen in de voorslagen tot vrede, welke Europa vraagt. Dit kan, omdat de eer van Rusland er niet onder lijden zal, en die mogendheid wil dit, voorzeker, omdat de oorlog haar tot geen doel zal leiden.

Het is niet te verwonderen, dat zij afkeerig was eenige concessie te doen na den ongunstigen afloop van den veldtogt in Turkije. Het opheffen van het beleg voor Silistria en de ontruiming der vorstendommen, later het innemen van Bomarsund en de slag bij de Alma, waren voor Rusland alle nederlagen, waarvan Europa het gewigt erkende. Nu was het na zulke nederlagen onmogelijk den vrede aan te nemen, omdat Rusland dan zeker als overwonnen zou zijn beschouwd geworden.

De heldhaftige verdediging van Sebastopol en de tegenstand bij Balaklava en in den slag bij Inkermann, hoezeer de Russen daarbij geen overwinning werd verzekerd, hebben toch getoond, dat hun magt niet gering moet geacht worden en daarom zou Rusland nu te eerder tot het sluiten van den vrede kunnen overgaan.

De Pruissische kamers hebben beide een president gekozen. De eerste heeft in hare zitting van den 1en December Prins Pless tot die waardigheid verkozen met 69 van de 27 stemmen. De tweede kamer heeft Zaturdag jl. den graaf von Schwerin, tot haren president herkozen, die reeds gedurende onderscheidene zittingen deze waardigheid bekleedde.

Uit eene telegrafische depêche blijkt, dat [illegible] mer de heeren von Arnim en Bethmann Holweg tot vice-presidenten gekozen heeft. Wij moeten echter opmerken dat deze zamenstelling van het bureau slechts van voorloopigen aard is. De telegraaf heeft ons achtervolgens bekend gemaakt met de zamenstelling van het definitief bureau der Cortes, de vorming van het nieuwe kabinet door Espartero, de stemming in de kamer over het vraagstuk der monarchie en der dynastie, zoodat dienaangaande niets meer is mede te deelen. De beraadslagingen in de Cortes gehouden zijn allerbelangrijkst. Uit hoofde der beperkte ruimte, waarover wij thans te beschikken hebben, kunnen wij daarvan echter geen verslag geven.

In het nieuwe kabinet door Espartero gevormd, vindt het progessistisch element een tegenwigt in het gematigd. Het eerste wordt vertegenwoordigd door de heeren Espartero, president van den raad en de heeren Luzuriaga, Arguirre en Allende Salarzar, ministers van Buitenlandsche Zaken, Justitie en Marine.

Het tweede element wordt vertegenwoordigd door de heeren Maarschalk O'Donnell, Santa Cruz, Collado en Lujan ministers van oorlog, binnenlandsche zaken, finantien en openbare werken.

Uit Turin werd onlangs het op handen zijnde vertrek van den heer Galli, den Minister van Finantien, naar Rome gemeld. De correspondenten van de *Univers* bevestigen dit feit. Men verzekert, zegt dit blad, dat de Heilige Vader het ontslag van den heer Galli heeft aangenomen. Hij zou vervangen worden door den heer Ferrari commandeur der orde van den Heiligen geest.

De *Mail* uit de Antilles heeft met de stoomboot *Magdalena* berigten te Southampton aangebragt.

Te Peru duurde het oproer voort, echter zonder eenig gunstig gevolg.

Te Bolivie was alles rustig.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 4 DECEMBER.

Ingekomen eene missive van de heeren van Nispen, Storm van 's Gravesande en van Akerlaken, tot aanbieding van een wetsvoorstel *tot afschaffing van den accijns op den rogge.* Wordt verzonden naar de afdeelingen.

De heer VAN NISPEN geeft te kennen, dat de redenen tot het doen van dit voorstel ontwikkeld zijn in de daarbij gevoegde memorie van toelichting. Er blijft dus slechts over onder de aandacht der Kamer te brengen, dat ook dit voorstel in naauw verband staat tot het ontwerp der Regering betreffende de middelen en tot het voorstel van eene andere zijde, bij de Kamer ingediend. Hij acht het dus wenschelijk, dat ook dit voorstel met eenigen spoed in de afdeelingen worde onderzocht en verzoekt dit van de welwillendheid der Kamer.

De Voorzitter geeft te kennen, dat de beslissing omtrent de behandeling van het voorstel in de centrale afdeeling zal worden genomen.

DISCUSSIEN OVER HET Vde HOOFDSTUK DER BEGROOTING.

(*Binnenlandsche Zaken.*)

Aan de orde is de Vde afdeeling. (Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur.) De artt. 57 tot en met 63 worden zonder discussie aangenomen.

Bij de VIde afdeeling (*Waterstaat en publieke werken*), wordt het woord gevraagd door den heer DOMMER. Spr. zegt, dat hij in den regel niet gezind is vóór de verhooging van bezoldigingen, maar de in deze afdeeling aangevraagde f 16,000 voor verhooging van 't traotement der opzigters van den Waterstaat, kan Spr. allezins goedkeuren; omdat dit noodig is en het meerder aangevraagde geld inderdaad tot heil van het land zal strekken.

De heer VAN BOSSE merkt op, dat men beweerd heeft, dat de groote verhooging [illegible] Staatsbegrooting hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan de geldsommen, in deze vijfde afdeeling aangevraagd. Voor een gedeelte is dit waar, en Spr. vreest, daar de uitgaven van die afdeeling jaarlijks zoodanig toenemen, dat ze dreigen op den toestand onzer finantiën eene nadeelige werking uit te oefenen. Dit betoog wordt door Spr. met cijfers gestaafd. De begrooting in 1854 o. a. voor waterstaat bedroeg f 3,329,000; die van 1855 bevat niet alles, wat voor dat jaar noodig zal zijn, en is toch opgevoerd tot een bedrag van f 3,321,511.32. Voegt men nu daarbij de kosten voor den Rijnspoorweg, 't stoomgemaal op den IJssel enz., dan moet men daarbij nog voegen ruim 6 tonnen gouds; zijnde bijna het dubbele van de uitgaven in 1849. Hoe nuttig die uitgaven ook zijn moge, Spr. gelooft, dat de sprong, die men nu doet, te ver gaat; en dat ook in deze den regel betracht moet worden, om binnen voorzigtige grenzen te blijven. Wanneer de Regering zoo voortgaat met de uitgaven te verhoogen en te gelegener tijd het stelsel voorstaat van de lasten te verminderen, dan vreest Spr. inderdaad, dat onze finantiën gevaar loopen. Immers reeds uit de eigen raming van inkomsten en uitgaven, door de Regering geleverd, blijkt dat de begrooting van 1855 met *een deficit* zou sluiten. Hij deelde die overtuiging wel niet; maar *in het stelsel* der Regering zelve, waren bij het verhoogen der uitgaven en het verminderen van lasten tekorten te voorzien.

De heer ENGELEN vraagt inlichtingen aan den Minister omtrent den stand der onderneming van spoorwegen in de noord-oostelijke gewesten. Hij wenschte te vernemen, of sedert 6 Nov. de [illegible] zijn afgeloopen betrekkelijk [illegible] leend?

De heer DELPRAT zet op den voorgrond, dat vrij algemeen in de sectiën bezwaar is gemaakt tegen het hooge cijfer, waartoe deze afdeeling van waterstaat en publieke werken is opgevoerd. Slechts enkele leden waren gezind aan de aangevraagde sommen hunne goedkeuring te hechten en Spr. behoorde tot die weinige leden. Nu wenscht Spr. de redenen op te geven, die hem althans tot een gunstig oordeel over de voordragt der Regering geleid hebben. De posten, op de begrooting uitgetrokken, worden alsnu verdedigd door den Spr., die er het betoog bijvoegt, dat deze raming niet zoo ver overtreft de uitgaven op eene vorige dienst, zoo als de meening was van den heer VAN BOSSE. De geheele meerdere verhooging stelde Spr. op ruim 100,000 gulden; niet meer. Overigens achtte Spr. het verleenen van arbeid aan de ingezetenen veel nuttiger, dan de afschaffing van bijv. de geheele belasting op het gemaal, aangezien het voordeel van laatstgenoemden maatregel hem niet zoo voldoende voorkomt, als strekken kan om op te wegen tegen ruimere gelegenheid tot arbeid.

De heer HOFFMAN betoogt de hooge noodzakelijkheid, die er bestaat, om zoo spoedig mogelijk eene wet op den Waterstaat tot stand te brengen, hoe vele andere gewigtige onderwerpen op wettelijke regeling ook mogen wachten.

De heer VAN GOLTSTEIN komt mede op tegen de aanzienlijke verhoogingen, die deze afdeeling sedert 1850 onderging. Hij schat ze op anderhalf millioen guldens. In een breedvoerig betoog zet Spr. voorts zijne meening uiteen: 1° dat de gelden, door het vorig ministerie, jaarlijks [illegible] welke men zich daarvan had voorgesteld; 2° dat hij niet deelt het gevoelen van hen, die eene zoo groote uitbreiding van publieke werken nuttig en noodig achten; en 3° dat hij het ondersteunen door subsidiën van nijverheid of ondernemingen afkeurt.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN beantwoordt de verschillende sprekers. Wat de bezwaren betreft, die tegen het eindcijfer van *deze* afdeeling zijn aangevoerd, de Min. gelooft dat de schatkist dat cijfer allezins kan dragen; dat het verschil tusschen de voorgedragen som en die van het vorige jaar slechts beloopt ruim f 16,000; dat de Min. wel toegeeft, dat in het volgende jaar zullen moeten worden uitgegeven de sommen voor den Rhijnspoorweg en 't stoomgemaal voor den IJssel, maar de Min. gelooft niet, dat al stonden ze op *deze* begrooting uitgetrokken, er mogelijkheid ware om daarvan iets af te trekken. De Minister vraagt dan ook, welke post, welke uitgave men wenschen kan, dat niet ware aangevraagd? Hij is overtuigd, dat elke post, elke som [illegible] den betooge waarvan de Min. in eenige ontwikkeling, met

het oog op den inhoud der voorgedragen afdeeling, treedt.

De Minister verklaart voorts, dat volstrekt de bedoeling niet is, om zonder grenzen het cijfer uit te breiden. Met de meeste naauwgezetheid en spaarzaamheid wordt gehandeld; hoe moeijelijk het overigens ook zij, om altijd juist te leeren kennen en in acht te nemen de grenzen, waar het particulier belang ophoudt en het publiek belang begint.

De Minister gaat vervolgens over tot de beantwoording der meer bijzondere aanmerkingen tegen de onderdeelen der afdeelingen vooral betrekkelijk den stand en de uitkomsten der werken tot verbetering der rivierwerken.

Ten aanzien van de onderneming der spoorwegen in de Noord-Oostelijke provincien verklaart de Min., dat de zaak op goeden voet is, maar dat er geene verandering is gekomen sedert de Memorie van beantwoording is verschenen. Met den heer Hoffman erkent de Min. de noodzakelijkheid van eene wet op den waterstaat; maar die wet is zoo moeijelijk van aard, en er is zoo veel te doen, dat de Min. eene spoedige indiening dier wet niet belooven kan.

De heer VAN BOSSE staaft nog nader de door hem vroeger aangehaalde cijfers tegen de wederlegging daarvan door den Minister en den heer Delprat.

Na nog eenige opmerkingen van den heer VAN NISPEN en een antwoord des Ministers van Binnenlandsche Zaken worden de algemeene discucsiën over de Vde afdeeling gesloten.

Bij art. 64 (tractementen van hoogere ambtenaren) verklaart de heer VAN AKERLAKEN niet in te zien, waarom de ingenieurs nu *f* 500 's jaars meer zullen moeten ontvangen; hij kan zich dan ook met dien post niet vereenigen. De *Minister* antwoordt, dat hier geen sprake is van tractementsverhooging, maar alleen of het getal ingenieurs al dan niet vermeerderd zal worden? Art. 64 wordt met 43 tegen 18 stemmen AANGENOMEN.

TEGEN de heeren: de Poorter, Westerhoff, Elout, Storm, Kien, v. Akerlaken, v. Hoevell, Sloet, Zijlker, v. Bosse, Slicher, Reinders, Hugenholtz, v. Nispen, de Lom, Huguenin, Anemaet, en v. d. Veen.

De artt. 65 tot en met 69 worden aangenomen.

Bij art. 70 (verbeteringen der rivieren *f* 682.474) vraagt de heer VAN LIJNDEN het woord, en vestigt de aandacht der Regering op de wenschelijkheid, om eene betere politie op de vaarwaters in te stellen. De heer VAN BOSSE vraagt eene opheldering betrekkelijk een kil op een van 's Konings particuliere domeinen; de hr. DULLERT wijst op den slechten toestand van het watervak tusschen de uitstrooming van den IJssel in den Rijn tot bij Arnhem en verwondert zich, dat na dat eenige jaren daarvoor was uitgetrokken de som van *f* 10,000, thans daarvoor slechts *f* 5000 worden aangevraagd, ofschoon die verbetering toch zoo hoog noodzakelijk was. — De heer DE KEMPENAER verzoekt, dat het vraagstuk van verdeeling van water tusschen Waal, IJssel en Rijn, naauwkeurig worde onderzocht, omdat, door den hoogeren waterstand, de oever-eigenaars van den IJssel zeer groote nadeelen lijden. De MIN. V. BINN. ZAKEN antwoordt, dat zooveel doenlijk aan de geuite wenschen zal worden voldaan. De heer SLOET TOT OLDHUIS herinnert aan het plan van generaal Kraijenhoff, dat de strekking had, om den IJssel zoodaning te verbeteren dat de handel er voordeel bij zou hebben, de oever-eigenaars daardoor geen nadeel zouden lijden enz. De Reg. had voor een paar jaren verklaard, dat zij dit plan zou onderzoeken; Spr. vraagt nu, hoe ver men met dat onderzoek is gevorderd? Spr. vraagt tevens of het waar is, dat de Reg. haar voornemen zou hebben opgegeven, om een der monden van den IJssel te stoppen. — De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE erkent, dat, zoo de zaken thans staan, de eigenaars van de uiterwaarden aan den IJssel groote schade hebben; Spr. wenschte, dat Reg. zorg droeg voor 't afloopen van den IJssel. — De heer VAN NISPEN meent ook, dat aan de juistheid der berekeningen van den waterstaat, betrekkelijk het voeren van water op den IJssel, nog wel eenigzins te twijfelen valt. — De *Minister van Binnenlandsche Zaken* ontkent niet, dat er nu meer water dan vroeger op den IJssel wordt opgevoerd; maar daarentegen wordt er ook meer water afgevoerd. Overigens is het de bedoeling der Regering, om den beneden-IJssel te verbeteren, alvorens het water op den boven-IJssel te brengen; omtrent geen der monden van den IJssel is nog een bepaald besluit genomen. De Min. weet, eindelijk, niet, of en zoo ja, hoever er onderzoek gedaan is omtrent het plan van den generaal KRAAYENHOFF.

De discussiën gesloten zijnde, wordt art. 70 aangenomen, [illegible]

Bij art. 77 (onderhoud van veren) vraagt de heer DONKER, waarom op dezen post niet is uitgetrokken eene som tot verbetering van het Buiksloter veer? Er zou, zeide de Min., verleden jaar, reeds voorlang eene regeling moeten tot stand gebragt zijn; die regeling was echter minder dan ooit thans te verwachten, en Spr. vraagt nu behoorlijke inlichtingen omtrent de zaak. De MINISTER zegt, dat de regeling van het Buiksloterveer eene der moeijelijkste zaken is van zijn departement; tot dusver is hem niet gelukt eene regeling tot stand te brengen, en de Min. kan geene zekerheid geven, dat die regeling spoedig zal geschieden. De heer VAN AKERLAKEN is niet tevreden met de inlichtingen des Ministers over de quaestie van het Buiksloter veer; en hoopt dat de Regering niet langer die zaak aan 't Amsterdamsch bestuur zal overlaten. Vooral beveelt Spr. eene spoedige regeling aan, om de ontevredenheid in N.-Holland niet hooger te doen klimmen. — De heer SLOET TOT OLDHUIS verbaast zich over de moeijelijkheid, die de Regering ondervindt in het regelen van het Buiksloter Veer; het beste middel tot herstel zag Spr. in het tot stand brengen van eene brug over het IJ, waaromtrent de Minister reeds ten vorigen jare verklaarde een rapport in te wachten. Als tot het leggen van dusdanige brug werd besloten, Spr. hoopt, dat dan ook niet vergeten zal worden de zoo noodzakelijke brug aan het Katerveer. — De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN zegt, dat de ondernemers van bruggen over het IJ en het Katerveer op de krachtige ondersteuning der Regering kunnen rekenen. Artt. 77 wordt daarna aangenomen, zoo mede de artt. 78 en 79.

Bij art. 80 zegt de heer VAN AKERLAKEN, dat hij met schrik onder dit art. ziet uitgetrokken *f* 10,000 als bijdrage aan den polder van Erlecom; ook omdat de Regering zelve verklaard heeft niet overtuigd te zijn, dat de Staat verpligt zou wezen, die bijdrage te verleenen. — De heer VAN BOSSE wenscht te vernemen, of de Regering er bezwaar in zou zien, om dit art. te splitsen in verschillende onderdeelen? — De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE zegt, dat de regering zich niet kan mengen in een geschil der eigenaars van den polder; maar dat intusschen de regering moet zorgen voor het herstel of de verbetering aan de Waal. De heeren VAN LIJNDEN, VAN ECK en VAN LENNEP maken mede eenige opmerkingen, rakende rivierwerken of wegen; de MINISTER beantwoordt al de sprekers, maar geeft geen antwoord ten aanzien van de vraag, door den Heer VAN BOSSE gedaan.

De heer VAN BOSSE stelde dien ten gevolge als amendement voor, om art. 80 te splitsen in een en veertig artikelen, die in den toelichtenden staat zijn gespecificeerd als zoo vele onderdeelen van dit artikel uitmakende, aangewezen. — De *Min. van Binnenl. Zaken* excuseert zich, dat hij onwillekeurig vergeten had, den vorigen Spr. te beantwoorden; wat het amendement betreft de Regering zal zich daartegen niet verzetten, ofschoon de Min. toch eenig bezwaar daarin moet zien, dat de Kamer elke som aanwijze voor elk werk te besteden.

De heer STORM VAN 'S GRAVENSANDE zal stemmen tegen 't amendement; omdat hij er meer en meer uit voorziet eene jaarlijksche *course au clocher*, opdat ieder iets voor zijn district verkrijge. — De heer V. NISPEN VAN ZEVENAER bestrijdt dat gevoelen en meent juist, dat het stelsel van 't amendement het ware is, omdat dan eerst de gelegenheid zal zijn geopend, om het eene werk af stemmen en het andere goed te keuren. Door eene globale som toe te staan van *f* 283,935, had de Kamer volstrekt geene controle over die uitgave. — De heer ELOUT ondersteunt mede het amendement van den heer v. BOSSE, ook in het belang eener goede financiële controle. — De heer VAN GOLTSTEIN wenscht eene splitsing enkel tusschen bepaalde en onbepaalde subsidiën, niet van elke subsidie in het bijzonder. Hij kan dus het amendement niet aannemen. De heer VAN BOSSE treedt in een betoog, om de bezwaren, tegen zijn amendement ingebragt, te wederleggen, en zegt o. a., dat het aanwijzen enkel van bepaalde of onbepaalde subsidie een nieuw element zou brengen in de begrooting, zonder dat het resultaat, dat men van de splitsing verwacht, zou bereikt worden. — De heer VAN RAPPARD bestrijdt het amendement, ook omdat daardoor medegewerkt zou worden tot het pogen, om de Wetgevende Magt te doen worden eene magt van regering. — De heer van ECK ondersteunt 't amendement en wijst er op, dat de regering zelve daartegen geen overwegend bezwaar heeft geopperd, terwijl verder het betoog des vorigen Spr. door hem wordt wederlegd. — De discussiën alsnu gesloten zijnde, verklaart de heer VAN BOSSE op eene vraag des Voorzitters, dat, bij aanneming van zijn amend. strikt genomen eene stemming over de 40 art. zal moeten plaats hebben. Het amendement wordt met 45 tegen 18 stemmen VERWORPEN.

VOOR de heeren: v. Zuijlen, Meeussen, Dullert, Westerhoff, Elout, Storm, Zijlker, v. Bosse, Slicher, Reinders, v. Nispen, Godefroi, v. Lijnden, Anemaet, Hoijnck, v. Eck, Meijlink, v. d. Veen en v. Rheede.

Art. 80 wordt alsnu aangenomen; en wegens het late uur worden de verdere discussiën uitgesteld tot morgen ochtend 11 ure.

's Gravenhage, 4 December.

Het (Staatsblad n°. 143.) bevat het Besluit van 18 November jl., tot vaststelling van het algemeen reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Maastricht naar 's Hertogenbosch, genaamd de Zuid-Willemsvaart.

Z. M. heeft aan J. Terwindt Azn., op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgem. van Pannerden, met ingang van 16. Januarij 1855.

Z. M. heeft aan L. W. Maas, op verzoek, eervol ontslag verleend als ijker van het vaatwerk te Tilburg.

Z. M. heeft aan de commissiën uit de Provinciale Staten van Zuidholland en Noordholland, belast met het onderzoek van het ontworpen reglement voor het hoogheemraadschap van Rhijnland, andermaal magtiging verleend om na het sluiten der Statenvergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

Het vertrek der pakketboot van Liverpool naar Brazilie en Rio de la Plata heeft op den 1sten December geen plaats gehad, maar is tot den 10den December uitgesteld geworden.

Bij deze Courant behoort een *Bijvoegsel*, bevattende de Memorie van Beantwoording op het verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk het voorstel van vijf leden ter afschaffing van den accijns op de brandstoffen.

* In de zitting van heden is bij de Tweede Kamer ingekomen een wets-voorstel van de heeren van Nispen van Sevenaer, Storm van 's Gravesande en van Akerlaken, tot afschaffing van den accijns op de rogge.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leiden heeft aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal het volgende adres gezonden: De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leyden, heeft met de grootste belangstelling opgemerkt, dat de beginselen van vrijen handel, hier te lande thans bijna door iedereen erkend worden, de eenig ware te zijn.

Zij heeft de opheffing toegejuicht der bepalingen, die onder den schijn van eigen handel en scheepvaart te beschermen, de vrije ontwikkeling van handel, scheepvaart en nijverheid belemmerden.

Het zal U dan ook niet verwonderen, dat zij de afschaffing der tonnegelden als heilzaam beschouwt, omdat zij in die belasting meent te zien het laatste overblijfsel van zoogenaamde bescherming der eigen vlag, eene bescherming zeker niet minder nadeelig voor de nijverheid dan voor den handel.

De bezwaren dier belasting voor den handel, zijn door de Kamers van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, reeds bij verschillende gelegenheden zeer juist en uitvoering uiteengezet. Het kan niet tegengesproken worden, dat de vrachtprijzen naar onze havens, ten gevolge der heffing van het tonnegeld, met veel meer dan met het bedrag dier belasting verhoogd worden. Die hoogere vrachtprijzen verhoogen den prijs der aangebragt wordende goederen, en dus ook der grondstoffen voor alle fabriekmatige nijverheid. Ook daardoor wordt de concurrentie met het buitenlandsch fabriecaat moeijlijker gemaakt; de Kamer meent dus met regt te kunnen zeggen, dat de heffing van het tonnegeld nadeelig is voor de nijverheid en hoopt dat het wetsontwerp tot afschaffing van het tonnegeld Uwe goedkeuring zal mogen verwerven.

Indien de Kamer de afschaffing van het tonnegeld ook in het belang der nijverheid wenschelijk acht, omdat die belasting bijdraagt tot verhooging van den prijs der grondstoffen van fabriekmatigen arbeid, dan spreekt het wel van zelf, dat zij de opheffing der accijnsen op turf en steenkolen, voor de nijverheid van oneindig grooter belang beschouwt.

Het belang van den Staat, van den handel, van de scheepvaart en vooral van de nijverheid vordert, dat de grondstoffen voor fabriekmatigen arbeid vrij en onbelast zijn. Dit beginsel bij het Tarief van 1845 gehuldigd en meer algemeen toegepast, is bij alle opvolgende wijzigingen van het Tarief steeds meer uitgebreid, zoodat nu bijna alle grondstoffen vrij zijn van belasting.

De allerbelangrijkste grondstof echter, die bij de voortgaande ontwikkeling van het fabriekwezen gedurig onmisbaarder, en te regt als grondslag der nijverheid beschouwd wordt, de brandstoffen, zijn nog steeds met belasting bezwaard.

Dat dit eene afwijking is van de beginselen bij het Tarief en bij onze handels- en scheepvaart-wetgeving aangenomen, is duidelijk, en schijnt alleen verklaard te kunnen worden door het algemeen verspreide denkbeeld, de fabrieken genieten vrijdom, en voor haar is het dus even goed als of er geen accijns op de brandstoffen bestond.

De Kamer meent dit minder juiste denkbeeld te moeten wederleggen door de mededeeling van enkele feiten; zij acht zich daartoe verpligt, omdat zij de nijverheid vertegenwoordigt van eene stad, die nog altijd de belangrijkste fabriekstad van Nederland kan genoemd worden, en dus ook meer dan eenige andere plaats, belang heeft bij het al of niet voortduren van den accijns op de branstoffen.

In Leyden zijn zeer vele fabrieken die voor het $^1/_{20}$, $^1/_{10}$ of $^1/_{5}$ waarvan zij den accijns moeten voldoen, *evenveel* of *meer* betalen, dan hun aanslag in het patent bedraagt: er zijn *sommige* fabrieken, die het *twee* of *driedubbele*, *enkele* zelfs die, voor den gedeeltelijken accijns op de brandstoffen, het *zesdubbele* van hun aanslag in het patent betalen.

In Leyden zijn enkele fabrieken, wier fabricaat van buiten 's lands ingevoerd met een half percent inkomende regten bezwaard is, en die voor den gedeeltelijken accijns op de brandstoffen, meer dan een percent van hun fabriecaat betalen, dus het dubbele van hetgeen voor buitenlandsch fabriecaat aan inkomende regten voldaan wordt.

De Kamer vertrouwt, dat de mededeeling dezer feiten voldoende zal zijn om te doen zien, dat de accijns op de brandstoffen nadeelig moet werken op de nijverheid.

Maar daarenboven komen ook nog ten laste der fabriekanten de surveillance-kosten, vooral bezwarende wanneer er in de fabrieken geene genoegzame bergplaatsen zijn, en de kosten van toezigt die niet alleen bij de eerste lossing uit het schip, maar telkens weer bij den vervoer uit de bergplaats naar de fabriek moeten voldaan worden: die surveillance-kosten bedragen bij vele fabrieken van dertig tot vijftig percent van den aanslag in het patent.

Die kosten van toezigt zijn vooral bezwarend, bij den inslag van turf: wegens het meerder volume en de mindere waarde van die brandstof, bedragen zij bij den inslag van turf, minstens een honderd en veertig gulden, indien hetgeen voor den accijns moet betaald worden een honderd gulden bedraagt.

De Kamer acht het onnoodig te wijzen op de formaliteiten bij den inslag en vervoer; op het tijdverlies wanneer geladen schepen des avonds voor den wal komen, en met de lossing eerst den volgenden ochtend na negen uur aanvang kan worden gemaakt, omdat de documenten niet vroeger worden afgegeven; het zijn alle belemmeringen, maar van weinig belang in vergelijking van den accijns en de surveillance-kosten, die bijdragen tot directe verhooging der algemeene kosten van fabriecage en daardoor tot bemoeilijking der concurrentie met het buitenland.

De Kamer mag ook niet nalaten op te merken, dat de afschaffing van den accijns op de brandstoffen, het eenige middel is om een einde te maken aan de onregtmatige bevoordeeling der fabrieken aan welke vrijdom wordt toegestaan, boven de handwerken en ambachten, waaraan die vrijdom geweigerd wordt, hoezeer die kleinere nijverheid, nu

gedrukt moet worden, blijkt duidelijk uit de bovenvermelde feiten, de bevoordeelde fabrieken betreffende.

De Kamer acht zich niet geroepen om te spreken over de menigvuldige andere voordeelen aan de afschaffing van den accijns op de brandstoffen verbonden, als niet direct behoorende tot haren werkkring; maar zij beschouwt het als een pligt om er op te wijzen, hoezeer vooral de minvermogenden er door zullen worden gebaat, omdat die minvermogenden in eene fabriekstad natuurlijk grootendeels uit fabriekarbeiders bestaan: voor hen zou het eene dubbele weldaad zijn, omdat wegneming van belemmeringen de nijverheid, en dus ook de werkzaamheden in de fabrieken, moet doen toenemen, en de fabriekarbeiders dus meer zeker zullen zijn van voortdurend werkzaam te kunnen blijven, en zij daarenboven in de dagelijksche behoefte ook in den zomer, aan brandstof, waartoe hier bijna alleen turf uit de hooge veenen gebruikt wordt, beter zullen kunnen voorzien, door den lageren prijs van die brandstof.

Dat de prijs van alle brandstoffen, maar vooral van den turf merkbaar zal verlaagd worden, daarvan meent de Kamer zeker te kunnen zijn, daar zij bij ondervinding heeft gezien, dat de afschaffing van den stedelijken accijns op de brandstoffen, den prijs veel meer heeft doen dalen, dan met het bedrag van den accijns. De heilzame gevolgen van dien maatregel worden algemeen erkend, en in het jaarlijksch verslag aan den Gemeenteraad, wordt er telkens met voldoening op gewezen.

De Kamer is eindelijk van oordeel, dat de afschaffing van den accijs op de brandstoffen krachtig zal medewerken tot voortgaande uitbreiding en bloei der nijverheid, en tot ontwikkeling der algemeene volkswelvaart: zij meent, dat vrije handel en scheepvaart, en *min* belemmerde nijverheid, spoedig andere bronnen van 's Rijks inkomsten ruimer zal doen vloeijen, en het dadelijk gemis voor 's Rijks schatkist gedeeltelijk zal kunnen vergoeden.

De Kamer is zoo zeer doordrongen van de waarheid van het door haar aangevoerde, dat zij niet aarzelt U dringend te verzoeken om het voorstel tot afschaffing van den accijns op den turf en op de steenkolen aan te nemen.

LEYDEN, 27 *November* 1854.

Nog is aan de Tweede Kamer ingezonden het navolgende adres door de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Winschoten.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Winschoten kennis genomen hebbende van het wetsvoorstel bij uwe vergadering ingekomen, houdende afschaffing van de tonnegelden en de opcenten op de gemaal-accijnsen.

Getrouw aan hare roeping om naar vermogen de belangen van handel en nijverheid te helpen bevorderen: is van oordeel bij uwe vergadering te moeten aandringen, om dat gedeelte van het voorstel hetwelk betreft de tonnegelden onvoorwaardelijk aan te nemen. Met het oog op de gunstige resultaten, welke de nieuwe scheepvaart wetgeving heeft opgeleverd [illegible] bewezen is, dat handel en nijverheid om zich te ontwikkelen en te bloeijen slechts van deszelfs knellende banden ontdaan behoeven te worden, acht zij het overbodig voor de wenschelijkheid der afschaffing dezer belasting andere motieven aan te nemen.

Wat betreft het andere gedeelte van het ontwerp komt het deze kamer voor; dat de regering eene min gelukkige keus gedaan heeft, dewijl daardoor noch de nijverheid noch de natie worden gebaat, immers de formaliteten blijven in al deszelfs lastige nuances bestaan en in den prijs van het brood kan dat bedrag geene noemenswaardige veranderingen brengen, eene algeheele afschaffing van den accijns op het gemaal, zou daarentegen door de geheele natie dankbaar worden erkend, en eene der hatelijkste belastingen worden weggenomen, welke immer op het Ned. volk met name de middel- en mindere klassen drukte.

Mogt intusschen eene algeheele afschaffing van den accijns op het gemaal, om de financien voor dit moment onuitvoerbaar schijnen, dan toch zoude die op de rogge naar hare wijze van inzien zeker gemist kunnen worden, weshalve zij zich veroorlooft uwe vergadering hierop attent te maken, met den wensch, dat om hiertoe te geraken, des noods door uwe vergadering het initiatief worde genomen.

* H. M. de Koningin heeft de voorstelling in den Kon. Franschen schouwburg alhier op gisteren avond met H.D. tegenwoordigheid vereerd. De voorstelling bestond uit de opera: *Les Huguenots* en werd door een talrijk opgekomen publiek met bijzonder veel genoegen bijgewoond. Aan de heeren Masset en Vila, mogt de welverdiende eer der terugroeping ten deele vallen, op welke onderscheiding Mad. Geismar tot dusmaal toe mogt aanspraak maken.

* Gisteren morgen heeft Z. D. H. de hertog van Saxen-Weimar de godsdienstoefening bijgewoond in de Evang. Luth. kerk, onder gehoor van Ds. Reudler; de gemeente mogt zich in de afgeloopen week verblijden door het ontvangen van een ruim bewijs van HD. belangstelling in het lot van hare armen.

* Bij besluit van 20 Nov. heeft Z. M. het door den Gemeenteraad van 's Gravenhage ingezonden ontwerp van reglement voor de op te rigten hulpkantoren der bank van leening aldaar, ter vervanging van de inbrenging bij die bank, goedgekeurd; doch aanvankelijk slechts voor drie jaren, te rekenen van den dag, waarop het in werking zal worden gebragt.

* Z. M. heeft, bij besluit van 21 Nov. ll., no. 96, bepaald, dat er, van af 1 Januarij 1855, zullen zijn één scherpregter en twee adsistent-scherpregters voor de criminele justitie in het geheele koningrijk, terwijl de overige op wachtgeld zijn gesteld. (*W. v. h. Regt.*)

* Bij Koninklijk besluit van 14 November jl., no. 84 zijn de bepalingen betreffende afwezigheid, in het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek voorkomende voor de West-Indische bezittingen van het Rijk van toepassing verklaard, behoudens eenige wijzigingen, die door den bijzonderen toestand dezer koloniën gevorderd worden, alsmede behoudens eenige verbeteringen van taal of stijl, en van tastbare misstellingen of onjuiste uitdrukkingen, waardoor het genoemde Wetboek is ontsierd. (*W. v. het Regt.*)

* Eergisteren werd reeds melding gemaakt van het groote ongeluk, dat, door eene ontploffing van kruid, alhier had plaats gehad. Men verneemt nog nader dat de bewoners der belendende huizen de hevigheid van den schok gevoelden en men den slag op zeer verren afstand heeft gehoord. Twee vertrekken achter den winkel werden in een puinhoop verkeerd, meubelstukken van hunne plaats geworpen, en dak en muren gescheurd. Men kan zich geen denkbeeld vormen van de te weeg gebragte verwoesting.

Met groot leedwezen verneemt men, dat vader en een der kinderen, aan de gevolgen der bekomen wonden zijn bezweken.

Het treurig geval moet zich op de volgende wijze hebben toegedragen.

De thans overleden winkelier Regouw, had in den voormiddag zijn zoon Franciscus verzocht, om het op den zolder geborgen en behoorlijk verzorgde buskruid af te halen met het doel om een gedeelte daarvan te droogen. Dit is werkelijk geschiedt. Regouw bezig zijnde, is het jongste kind, waarschijnlijk in het bezit zijnde van lucifers, te digt bij het bord, waarop zich het kruid bevond, gekomen toen de ontploffing plaats had. De zoon, die zich in het aangrenzend vertrek bevond, en, zoo men zegt, bezig was een overtrek om een geweer te doen, is niet gekwetst. Boven het vernielde vertrek bevond zich een achttal werklieden, die geen letsel hebben bekomen.

* Heden heeft aan het lokaal van het provinciaal bestuur van Zuid-holland de aanbesteding plaats gehad van: I het zesjarig onderhoud van de onderscheidene aan het Rijk toebehoorende sluizen en duikers, gelegen onder Gorinchem en Dalem, beginnende 1 Januarij 1855 tot ult. December 1860; II het driejarig onderhoud van de drie overlaten, gelegen in den Waalwijk boven Dalem, benevens van de rijzen bermen vóór den 1sten overlaat in de kapitale gracht langs den oever van het Weidschild er boven en beneden de hulp- en inundatiesluis te Dalem, vóór het bastion no. 7 en voor en met den Wolpheerschen dijk beneden Gorinchem beginnende 1 Januarij 1855 tot ult. December 1857; III het onderhouden gedurende drie jaren van de rivier- en oeverwerken, liggende in de rivieren de Nieuwe Maas, het Scheur en het Spui, nabij Vlaardingen, Zwartegaal op het eiland Rozenburg en onder Oud-Beijerland, ingaande 1 Januarij 1855 tot ult. December 1857; IV het driejarig onderhoud van al de timmer- teer- en verwwerken van 's Rijks [illegible] veerhoofden op het eiland Rozenburg, zoowel tegenover Brielle als tegenover Maassluis, benevens dat aan de zijde van Maassluis, ingaande 1 Januarij 1855 tot ult. December 1857, zijnde perceel no. 1 aangenomen door den heer P. de Groot te Asperen voor de som van *f* 1047; perceel no. II door den heer A. B. van Tienhoven, te Werkendam voor de som van *f* 4847: perceel no. III door denzelfden voor de som van *f* 6250 en perceel IV door den heer W. Stands te Alblasserdam, voor de som van *f* 528, alle per jaar.

* Ten gevolge der rijzing van den prijs der rogge, is het *maximum* van den prijs van het roggebrood verhoogd met eene *halve* cent het nederl. pond, en alzoo gebragt op 17 cents; doch daar de uitkeering in de spaarkas, ter voorziening in de buitengewone duurte van het brood plaats heeft tot een bedrag van twee cents, blijft de prijs voor de ingezetenen op 15 cents het Ned. pond.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Elseneur zijn aldaar den 9den November jl. ter reede geankerd Zijner Majesteits stoomschepen *de Amsterdam* en *de Cycloop*, derwaarts gezonden tot bevordering van den terugkeer naar Nederland uit de Oostzee van bodems met granen beladen.

Den 12den November zijn door eerstgenoemd stoomschip zes kofschepen met granen beladen naar Nederland bestemd, op sleeptouw genomen en door het Kattegat gevoerd.

Den 15den is de *Cycloop*, na ontvangen telegrafisch berigt van Zijner Majesteits consul te Kopenhagen, derwaarts vertrokken, om 3 vaartuigen te slepen, welke door tegenwind werden opgehouden; doch aldaar komende was de wind zoodanig veranderd, dat die schepen met verscheidene anderen, zonder gesleept te worden, door het Kattegat konden zeilen. Den 19den dier maand zijn door *de Cycloop* op sleeptouw genomen en tot het vuurschip *Frindelen* gebragt een Nederlandsche schoener bestemd naar de Maas met 80 lasten rogge, en een Hannoversch kofschip, insgelijks naar de Maas bestemd, met 40 lasten rogge.

Men verneemt, dat Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden jl. Woensdag avond, op het Koninklijk slot te Berlijn, bij gelegenheid der echt-verbintenis van Prins Frederik Karel van Pruisen met Prinses Maria Anna van Anhalt-Dessau, uit handen van Z. M. den Koning van Pruissen ontvangen heeft de Keten der orde van den Zwarten Adelaar.

Naar men verneemt, circuleert te Amsterdam een adres hetwelk de onderteekening draagt van de voornaamste industriëlen aldaar, om te worden ingediend aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot ondersteuning van het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen.

Den 1 December jl. overleed aan eene plotselinge ongesteldheid in den nog jeugdigen leeftijd van 31 jaren, te Amsterdam den heer Lamb. Joh. Albertingk Thijm.

De heer Weimar ten Cate te Amsterdam is naar men verneemt door den Koning van Hanover benoemd tot ridder der Guelphen-orde.

Leijden, 2 Dec. Heden is alhier tot doctor in de regten bevorderd de heer A. L. M. de Leth, geboren te 's Hage, na verdediging van *Theses Juridicae Inauguralis*.

** **Zutphen**, 3 December. Niettegenstaande zoo talrijke voorbeelden ten duidelijkste het gevaarvolle aantoonden om jonge kinderen alleen te huis laten, wordt zulks nog niet genoeg begrepen. Immers gisteren had hier weder zoodanig onheil plaats.

Een driejarig kind namelijk, door deszelfs moeder alleen gelaten, had het ongeluk voorover in het vuur te vallen, waardoor hetzelve ten halve lijve allerdeerlijkst gebrand werd. Reeds is een geheel etmaal sedert dit voorval verloopen, en nog is het kind, ondanks de hevigste smarten niet bezweken, hoewel men niet de minste hoop op levensbehoud durft hebben.

Mogten zulke roekelooze ouders dan toch eindelijk eens het onverantwoordelijke van dergelijke handelingen inzien.

Apeldoorn, 3 Dec. De predikanten der Hervormde gemeente alhier, hebben in eene kerkeraads-vergadering hun voornemen te kennen gegeven, om, te beginnen met 1° Januarij e. k., gekleed met de toga te prediken; deze mededeeling schijnt met genoegen te zijn vernomen.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 3 Dec. 1854.

Jhr. Mr. Reinhard Jan Christiaan baron van Pallandt, 28 j.; met Jonkvr. Ada Catharina baronnesse Torck van Rosendaal, 19 j. Hendrik van Buuren, 26 j.; met Louisa Margaretha Half, 28 j. Johannes Kok, 25 j.; met Klazina van der Meer, 24 j. — Gerrit Hoegen, 42 j., met Argenitha Adriana van der Haagen, 35 j. — Arnoldus Adrianus Brouwers, 25 j.; met Maria Theresia Cornelia van Dijk, 26 j.

Per Telegraaf.

Brussel, 3 Dec. Over Semlin zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel van den 23sten Nov. Reschid-Pacha is tot groot-vizier benoemd en Ali-Pacha tot minister van buitenl. zaken. [illegible] in de Krim verwoestingen in de beide kampen aan. De inscheping van Turksche troepen te Varna houdt aan.

Advertentien.

Ter gelegenheid van het ST.-NICOLAAS-FEEST is in de

KLEINE BAZAR

Veenestraat, 147,

ten toon gesteld eene ruime keuze, zoowel van artikelen van nut en aardigheid, als van kinder-speelgoed, waarvan een groot deel het nuttige met het aangename vereenigt. De voorwerpen zijn zoodanig gerangschikt, dat de bezoeker ze gemakkelijk overzien en zijne keuze bepalen kan. H. MULDER.

(681)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 4 December 1854.

	Pct.			Pct.	
Nederland.			**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\ \frac{1}{4}\ \frac{1}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$99\frac{7}{8}$ $100\frac{1}{8}$
Dito Certificat. .	3	$70\frac{1}{4}\ \frac{5}{16}$	Dito 1828/1829	5	$99\frac{7}{8}$
Dito Dito . .	4	$88\frac{3}{4}$ 9 $8\frac{3}{4}$	Cert. 1831/1833	5	[illegible]
O. I. Leening . .	4		[illegible]		[illegible]
[illegible]			[illegible]		
Hand.-Maats. [illegible]			Dito *Hope* . . .	4	75
België.			Dito *Stieglitz* .	5	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	48	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	$56\frac{1}{8}$
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{1}{8}\ \frac{3}{16}$	Obligatiën . . .	4	$65\frac{1}{2}$
Dito Buitenl. .	3	$37\frac{5}{8}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ^{6}/m.	3	$32\frac{1}{8}\ \frac{1}{4}$			
Bew. Sp. Com.		$5\frac{5}{8}\ \frac{11}{16}$	Metalliek . . .	5	$63\frac{7}{8}$ $4\frac{1}{8}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$74\frac{9}{16}\ \frac{7}{8}\ \frac{9}{16}$
Portugal.			Dito Nation. .	5	$67\frac{1}{2}\ \frac{1}{4}\ \frac{1}{8}$
Londen nieuwe.	3	$36\frac{5}{8}\ \frac{7}{8}\ \frac{5}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{7}{16}\ \frac{3}{8}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{7}{16}\ \frac{3}{8}$

Polen Loten fl 600. *f* 138; Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{3}{4}$, $\frac{15}{16}$; dito Onb. $19\frac{3}{4}$, $\frac{15}{16}$; Gren., te Lond. Onb. $5\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; dito Uitg. $2\frac{11}{16}$.

De hoogere buitenl. noteeringen lokten hier zoo in binnenl. als buitenl. effecten tallooze koopers uit, waardoor de prijzen beider soorten in het algemeen zeer veel verhoogd zijn. Voor Spaansche en Oostenrijksche fondsen, vertoonden zich de meeste koopers.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

BIJVOEGSEL

tot „de Grondwet" van 5 December 1854.

Memorie van Beantwoording op het Verslag der TWEEDE KAMER, betrekkelijk het voorstel van vijf Leden tot afschaffing van de Accijnsen op den Turf en op de Steenkolen.

De uitvoerigheid en volledigheid van het Voorloopig Verslag over het voorstel der ondergeteekenden maakt de taak, die thans op hen rust, gemakkelijk. Zij hebben slechts enkele beschouwingen te voegen bij die, welke reeds door de verdedigers van hun voorstel in het midden zijn gebragt.

§ 1. Niet ten onregte is in deze paragraaph gewezen op het voorbeeld, dat de Regering zelve gaf, door het voorstel te doen tot vermindering van lasten. Dat voorbeeld verkrijgt des te meer kracht, wanneer men in aanmerking neemt, dat de begrooting van uitgaven door de Regering tevens hooger dan voor 1853 en 1854 wordt gesteld. Onder de voorgedragen uitgaven, waardoor die verhooging te weeg wordt gebragt, bevinden zich vele, die voorzeker niet van dringenden aard zijn. Voor het Departement van Oorlog vraagt de Regering een millioen meer dan in 1853 noodig was; en wel gewone uitgaven, buiten eenig verband met de omstandigheden van dezen tijd; — voor het Departement van Marine wordt weinig meer gevraagd dan vroeger, en ook dat weinige nog enkel ter voorkoming van verder verval der Marine, niet in het minst tot hare uitbreiding.

Bestond er eenig gevaar, voorzeker de Regering, die in de eerste plaats daarover oordeelen kan, zou, in al deze opzigten, anders hebben gehandeld dan zij deed.

Men stelle echter, dat de noodzakelijkheid van wapening ontsta. Dit zal dan ongetwijfeld *groote* uitgaven vorderen. Zal de som van nog geen millioen, die, naar het voorstel, in 1855 boven het bedrag van inkomsten, dat de Regering verlangt op te offeren, in zoodanig geval van eenige beteekenis zijn? Zou zelfs, indien die wapening tot in 1856 [illegible] voortduurt, de geheele vermindering van inkomsten van drie millioen eenigzins toereikende zijn voor de uitgaven die het brengen van de krijgsmagt op den voet van oorlog vordert? Zal men niet veeleer, in dat geval, voor den buitengewonen nood buitengewone hulpmiddelen moeten opsporen?

Ontstaat er werkelijk oorlogsgevaar, dan zullen alle middelen minder opbrengen: men zal zooveel te eer tot verhooging of buitengewone middelen zijne toevlugt moeten nemen. Daarbij zullen de menigvuldigheid, de aard en zwaarte van onze tegenwoordige belastingen een groote hinderpaal zijn. Men komt dien des te eer te boven, hoe meer men, in tijden van voorspoed, de lasten zal hebben beperkt; men maakt het scheppen van nieuwe hulpbronnen in tijd van nood daardoor gemakkelijker.

§ 2. Bij de behandeling der vraag, of de schatkist meer kan ontberen dan de vermindering der inkomsten, die de Regering voordraagt, meenen de voorstellers ook de aandacht te mogen vestigen op de verklaring, door de Regering op den 17den November jl. in de Vergadering der Tweede Kamer afgelegd bij monde van den Minister van Finantiën.

Die verklaring luidde aldus:

»Zoodra door den Goddelijken zegen de politieke toestand »van Europa weder toelaat, de toekomst met gerustheid »te gemoet te zien, zal, bij voldoenden toestand der finan- »tiën, de Regering zich haasten op den weg van vermin- »dering van [illegible] voort te gaan.

»Reeds thans wijst zij de afschaffing van den accijns op »de rogge en daarmede verband houdende wijziging van »den accijns op de tarwe als de eerste vermindering van »belasting aan, welke zij aan de overweging der Staten- »Generaal zal aanbieden.»

Die verklaring wordt door de Regering afgelegd, terwijl zij eene begrooting aanbiedt, die een vermoedelijk batig slot, volgens hare berekening, van niet meer dan *f* 267,704.47½ overlaat; terwijl zij niet ontkennen kan, dat er hoogst waarschijnlijk nog meer uitgaven te doen zullen zijn in 1855 dan zij nu voordraagt; uitgaven, waarvan eene enkele, de laatste termijn van het subsidie aan den Rhijnspoorweg, het berekend batig slot reeds overtreft. Die verklaring wordt afgelegd op hetzelfde oogenblik, waarop de Regering verkondigt, dat de begrooting voor het Departement van Oorlog tot twaalf millioen in vredestijd behoort te worden opgevoerd; dat er ook nog hooger uitgaven voor het Departement van Marine worden gevorderd, en dat het herstel van de landsgebouwen en andere publieke werken daarenboven eene in hare oogen noodzakelijke vermeerdering van alle tractementen nog verhooging van uitgaaf te weeg zullen brengen. Zij wordt afgelegd, terwijl de Regering voorstelt, om de besparing van renten, die het gevolg is van de uitgifte van muntbiljetten, voortaan niet meer te beschouwen als eene bate van den dienst, maar om daaraan eene bepaalde bestemming, tot amortisatie van schuld, te geven.

Moest men zich dus blootelijk houden aan de cijfers, door de Regering gesteld, dan zou het jaar 1855 reeds hoogst waarschijnlijk een tekort opleveren; dan zou het eindcijfer van de begrooting van uitgaven voor 1856 nog vrij wat hooger moeten zijn dan dat voor 1855. De verhooging alléén van het Xde hoofdstuk, die de Regering noodig keurt, zou in ronde som *zes* tonnen gouds bedragen, dus meer dan vermoedelijk in de twee eerste jaren door amortisatie aan renten bespaard kan worden.

De verdere *vermindering van lasten*, waarop de Regering wees op den 17den November, als de eerste, welke zij voornemens is voor te dragen wanneer de omstandigheden het toelaten, betreft eene som van weinig minder dan *twee millioen*. De Regering spreekt van eene *vermindering van lasten*: dus niet van eenig voorstel, dat ten doel zou hebben de af te schaffen belasting door andere middelen te *vervangen*.

Zoodanige toezegging nu *kon* de Regering niet doen, wanneer zij niet van oordeel was, dat de schatkist meer kan missen dan thans door haar wordt voorgesteld. Indien zij de becijferingen, waarop het voorstel der ondergeteekenden zich grondt, zoo onvoorwaardelijk meende te moeten verwerpen, als dit in § 7 van hare Memorie van Beantwoording, rakende het 1ste hoofdstuk der Staatsbegrooting, is gedaan, dan zou die toezegging zeer weinig belangstelling verdienen, en de vervulling der belofte zou in een oneindig verwijderd verschiet liggen. Zij zou eerst dan vervuld kunnen worden, wanneer, naar het stelsel der Regering, niet alleen al de vermeerderingen van uitgaven, die zij noodig acht, maar daarenboven nog *twee* millioen aan renten kunnen bespaard worden. Het lijdt geene tegenspraak, dat, onder die omstandigheden, aan de vervulling dier toezegging in de eerste tien jaren niet gedacht zou kunnen worden.

Neemt men nu in aanmerking het oogenblik, waarop die toezegging werd gedaan, en de vermelding daarbij in de eerste plaats van de *tegenwoordige* politieke omstandigheden; wil men die toezegging niet beschouwen als eene bloote demonstratie, hetgeen de voorstellers niet van de Regering mogen onderstellen, dan is voorzeker het vermoeden geregtvaardigd, dat de Regering, in den grond, geenszins zoo ongunstig denkt over den stand en de vooruitzigten onzer finantien, als men bij eene oppervlakkige beschouwing zou vermeenen.

Overigens meenen de ondergeteekenden nog dit te mogen voegen bij de juiste oplossing van de in deze paragraaph gemaakte bezwaren, die in het Voorloopig Verslag voorkomt.

Men vreest, dat de becijfering omtrent de vermoedelijke uitkomst van de dienst van 1855 niet op genoegzaam zekere gronden steunt; men wijst er inzonderheid op, dat, wierd het voorstel aangenomen, de dienst van 1856 te zeer van middelen ontbloot zal zijn.

Onfeilbare waarborgen voor de opbrengst van de belastingen kunnen niet gegeven, en ook niet verlangd worden. Men kan, bij de beoordeeling van ramingen dienaangaande, alleen op grond van waarschijnlijkheid redeneren. Wil men alleen en uitsluitend het oog vestigen op de kwade kansen, er is geene raming mogelijk, die men niet als hoogst onzeker kan voorstellen.

De ondergeteekenden zullen gewis niet ontkennen, dat, bij voorbeeld, eene aanmerkelijke daling in de waarde der effecten van invloed zou kunnen zijn op de opbrengst van het successieregt. Maar is het ongerijmd, tegenover die mogelijkheid, de mogelijkheid, ja de waarschijnlijkheid te stellen, dat de opbrengst der koloniale producten *niet zeven* millioen lager zal zijn dan die van het jaar 1854, gelijk de Regering aanneemt? Of de mogelijkheid en waarschijnlijkheid, dat de, bij de wet van 1 Mei ll., vastgestelde raming der kosten van herstel van het Indisch muntwezen *niet* drie of vier millioenen te laag zal bevonden worden, iets, dat de Regering schijnt te vreezen? Is het volstrekt noodig, aan te nemen, dat de besparingen op de kosten van vervoer en verkoop der koloniale producten, die over de laatste jaren meer dan vijf millioen bedragen, bij de raming van 's Rijks inkomsten *niet* in aanmerking mogen komen, zoo als nu metderdaad door de Regering wordt gedaan?

Het is waar, eene lagere raming van inkomsten is altijd beter te verdedigen dan eene hoogere, uit het oogpunt der waarschijnlijkheid. Maar wanneer men, gelijk de Regering doet, zulke groote voorzorgen neemt, wat de opbrengst van de koloniale geldmiddelen betreft, is er gewis genoeg gedaan, om te gemoet te komen aan kwade kansen, die op de raming van de gewone inkomsten van invloed kunnen zijn, en kan men de staatsgebeurtenissen gerustelijk buiten aanmerking laten, wanneer het de raming van de opbrengst der belastingen geldt.

De bestrijders van het voorstel der ondergeteekenden koesteren dan ook minder vrees voor 1855, dan voor de begrooting van volgende jaren.

Trouwens er kan, bij deze leden zelve, geene gegronde vrees voor het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven in 1855 bestaan, wanneer zij de cijfers der Regering zelve aannemen.

De Regering heeft verklaard, dat zij op de latere credieten, waarvan dikwijls gesproken is, niet gerekend wil hebben.

Neemt men dat stelsel aan, dan komen de volgende cijfers in aanmerking. De Regering zelve rekent op een

vermoedelijk batig slot van.	*f* 267,000
op het hoofdstuk IX *A* zullen overblijven, volgens hare eigene meening:	
a. de renten van de schatkistbiljetten . .	*f* 416,000
b. de renten van het fonds der muntbiljetten, die zij verlangt op te voeren tot . .	*f* 500,000
De ondervinding doet zien, dat op de onderscheidene hoofdstukken der begrooting altijd kan overblijven eene zekere som, die men, om niet te veel te rekenen, stelt op	*f* 600,000
	f 1,783,000

Derhalve, indien men *niets* rekent voor *meer* besparing van rente door amortisatie in 1855, *niets* voor opbrengst van de koloniale geldmiddelen *boven* de lage raming van de Regering; indien men wijders de raming van de opbrengst der belasting niet hooger stelt dan de Regering doet, — *dan nog* blijft er eene veel grootere som over dan noodig is om het *grooter* gemis van inkomsten op te wegen, dat in 1855 het gevolg zou zijn van de aanneming van het voorstel der ondergeteekenden, hetwelk, in ronde som, op *f* 950,000 kan worden gesteld. Men gaat, in deze berekening, van de onderstelling uit, dat het eindcijfer van de begrooting van uitgaven onveranderd blijft; men wijkt slechts in één opzigt af van de inzigten der Regering, in zoover deze de renten van het fonds der muntbiljetten onvoorwaardelijk tot amortisatie van schuld wil doen strekken. En, wat 1856 betreft, men zal toch wel willen toegeven, dat ten minste over dat jaar de rentebesparing van *f* 350,000, waarvan dikwijls sprake was, verkregen zal kunnen zijn. Voegt men die som bij de bovenstaande van *f* 1,783,000, dan kan de *grootere* vermindering van inkomsten, die het gevolg van het voorstel zou zijn, ook geene zorg baren. De geheele vraag lost zich, naar deze berekening, op in die, of men, ten einde *f* 500,000 meer tot amortisatie te kunnen besteden, belastingen wil blijven heffen, die men anders zou kunnen missen.

Maar de voorstellers meenen, dat men niet aannemen kan noch mag, dat de Reg. de dikwijls genoemde buitengewone credieten geheel en al buiten berekening heeft gelaten. Zij toonden reeds aan, dat, indien de laatste termijn van het subsidie van den Rhijnspoorweg in 1855 betaald moet worden, de cijfers der Reg. reeds een tekort op die dienst zouden aantoonen; zij leidden daaruit af (en het is, huns inziens, voor geene tegenspraak vatbaar), dat de Reg. daardoor alleen reeds erkent, dat zij op een veel hooger batig slot over 1855 rekent, dan zij aangaf. En daarin vinden zij eenen krachtigen grond voor de meerdere juistheid van de becijfering, waarop het voorstel rust, waarin dan ook op eene uitgave, in 1855, van 1 millioen voor buitengewone werken is gerekend; eene uitgave, die voor 1856 niet in aanmerking behoeft te komen.

Er is nog eene hoogstbelangrijke beschouwing ten deze te maken, welke trouwens in het Voorloopig Verslag reeds niet over het hoofd is gezien. Het is de gunstige invloed, dien de gave afschaffing van eene belasting op de opbrengst van de overige uitoefent. Het voorbeeld van Engeland is dáár, om dit te bewijzen. In elf jaren tijds, van 1845—1853, werden daar belastingen afgeschaft ten bedrage van L. st. 16,818,162. Ver het meerendeel, minstens $\frac{4}{5}$ daar-

van, waren invoerregten en accijnsen. En de opbrengst van deze belastingen alleen overtrof in 1853 de opbrengst van 1842 met *drie* millioen p. st. of bijna 10 pCt. van de som, die zij in dit laatste jaar opbragten. Voorzeker, de voorstellers zullen het verschil van omstandigheden tusschen Groot-Brittannië en Nederland niet geheel over het hoofd zien. Maar is het ongegrond daarop te rekenen, dat het meerder vertier en bedrijf, die uit de afschaffing van eenen accijns als dien op de brandstoffen te gemoet gezien mogen worden, ook eenen krachtigen en gunstigen invloed op de opbrengst der overige middelen zullen uitoefenen? De ondervinding leert het. Sedert 1845 is het tarief van invoerregten aanmerkelijk en bij herhaling gewijzigd en telkens verminderd: afgeschaft zijn bijna al de uitvoerregten, de doorvoerregten, de Rhijnvaartregten, de accijns op de varkens en schapen; verminderd zijn de vuur-, ton- en bakengelden, de patenten der schippers en de briefporten. Tegenover al die verminderingen staan de verbeteringen in de accijnswetten op de suiker, het zout en het gedistilleerd, die niet gelijk stonden met al de verliezen van inkomsten, die de schatkist achtereenvolgens leed. En toch vermeerdert de opbrengst der belastingen van jaar tot jaar; en overtreft in 1853 en 1854 vrij aanmerkelijk hetgeen bijv. in 1845 ontvangen werd.

§ 3. Vermits het voorstel tot afschaffing van het tonnegeld niet door de ondergeteekenden is gedaan, hoewel zij het goedkeuren, zoo meenen zij zich hier van de wederlegging der bezwaren, dienaangaande in het verslag opgenomen, te mogen onthouden.

§ 4. Twee hoofdpunten zijn in deze paragraaph ter sprake gebragt. Het voornaamste is de vraag, of door de afschaffing van den accijns op de brandstoffen aan alle uitzigt op de afschaffing van den accijns op het gemaal vaarwel gezegd zou moeten worden; het tweede, waarom de voorstellers liever deze afschaffing hebben voorgedragen dan eene gedeeltelijke afschaffing van den accijns op het gemaal.

A. Wat het eerste punt betreft, de voorstellers meenen daaromtrent eene niet onbelangrijke opmerking te mogen maken.

Men moet zich niet voorstellen dat de afschaffing van de belasting op het gemaal zooveel gemakkelijker zijn zoude, wanneer de accijns op de brandstoffen in wezen bleef. De accijns op het gemaal is de hoeksteen van ons accijnsstelsel. De heffing van dien accijns vordert een aantal ambtenaren, overal en alom door het land verspreid. Die ambtenaren echter worden tevens gebezigd tot verzekering van de heffing van andere middelen en voor de vervulling van de formaliteiten aan die heffing verbonden. De heffing van den accijns op het geslagt bijv. is ten naauwste met die van het gemaal verbonden; [illegible] op fabrieken en op den vervoer van accijnsgoederen, vooral het toezigt op de inslagen van brandstoffen onder vrijdom van accijns en op de lossing van steenkolen bij aanvoer van buiten 's lands op een *aantal* kleinere losplaatsen, wordt door dezelfde ambtenaren uitgeoefend, die de molens en bakkerijen surveilleren.

Neemt men nu uit die keten den hoofdschakel weg, dan zal men de Regering niet weinig in moeijelijkheid brengen, vermits de heffing van de overblijvende middelen dan al ligt te kostbaar zou bevonden worden. Dat bezwaar wordt aanmerkelijk verminderd, wanneer de accijns op de brandstoffen weggenomen is. Zonder een equivalent in de plaats te stellen, zal de afschaffing van het gemaal *altijd* en onder *alle* omstandigheden groote bezwaren opleveren, bezwaren die zooveel te gewigtiger bevonden zullen worden, wanneer men zich overtuigd zal zien dat die afschaffing den val van andere accijnsen onfeilbaar na zich sleept, en wanneer men derhalve al terstond voor zooveel grooter equivalent zorgen moet.

Indien de afschaffing van den accijns op de brandstoffen die van den accijns op het gemaal onbepaald of zelfs langen tijd moet doen uitstellen, de ondergeteekenden zouden dat gevolg van hun voorstel ernstig betreuren.

Maar zij meenen, dat het hoofddoel van hun streven, de afschaffing van de accijnsen op alle eerste levensbehoeften, vooral niet minder wordt bevorderd door hunne pogingen, dan door de afschaffing van het gemaal in de eerste plaats. Het vinden van een equivalent voor het gemaal achten zij, in den toestand onzer finantien, geenszins een onoplosbaar probleme, mits de ernstige wil daartoe besta. Het is, in ieder geval, eene vraag van tijd-orde, want de accijnsen op de brandstoffen behooren tot die, welke in allen gevalle moeten worden afgeschaft.

Zij die, met de voorstellers, wenschen dat het groote doel, afschaffing van de accijnsen op alle levensbehoeften, van lieverlede, doch zoo spoedig mogelijk als met het belang van 's Rijks geldmiddelen bestaanbaar is, worde bereikt, moeten alle stappen, die daarheen leiden, goedkeuren. De handeling uit te stellen, wanneer men handelen *kan*, alleen omdat men *hoopt* later meer te kunnen verkrijgen, is iets dat maar al te veel tot onbepaald uitstel leidt.

De afschaffing van den accijns op de brandstoffen is een doeltreffende maatregel. Is die tot stand gebragt, de wensch om ook het gemaal uit de rij onzer belastingen te doen verdwijnen, zal niet minder levendig blijven. Des te zwaarder zal de verpligting worden voor de Regering om naar [illegible]geschikt equivalent om te zien; des te levendiger zal [illegible] drang daartoe gevoelen, wanneer zij niet meer be[illegible]zorgen dat, ten gevolge daarvan, ook de accijns [illegible] vervangen worde.

Niettegenstaande al deze beschouwingen, zouden de ondergeteekenden veel liever het voorstel hebben gedaan om den accijns op het gemaal af te schaffen, zoo het mogelijk ware geweest dien accijns *in zijn geheel* af te schaffen. Tegen eene *partiële* afschaffing bestaan, naar hunne overtuiging, overgroote bezwaren. De ontwikkeling daarvan zal tevens het antwoord zijn op de vraag:

B. Waarom zij de voorkeur gaven aan het voorstel om den accijns op de brandstoffen af te schaffen, boven het voorstel tot gedeeltelijke afschaffing van den accijns op het gemaal.

Het is eene algemeen erkende waarheid dat de accijns op het gemaal evenzeer, zoo niet meer, drukt dan de *formaliteiten* aan de heffing verbonden, en door zijn *bestaan* reeds, dan door het bedrag van de belasting, die onder dezen naam geheven wordt.

Eene partiële afschaffing nu van dien accijns neemt van die eerste categorie van bezwaren niets hoegenaamd weg. Zoolang de accijns bestaat, al ware het alleen op de tarwe, mag geen molen worden opgerigt zonder verlof; geen molen, waar tarwe gemalen *kan* worden, van de surveillance der ambtenaren worden ontslagen; de wet kan geen onbepaald verlof geven tot het bezigen van handmolens, van boonenbrekers en andere gelijksoortige, voor den landbouw en de veeteelt zoo nuttige werktuigen. Geen vrije of laag belaste invoer van meel, brood of beschuit kan toegelaten worden. De beroepen van molenaar, bakker, meelverkooper, grutter en andere zijn en blijven onderworpen aan al die belemmeringen, welke de accijns op het gemaal noodzakelijk vordert. Geene vrije concurrentie dus, geene vrije beweging van den handel en de nijverheid, niets daarvan: integendeel het behoud van eene reeks van formaliteiten, des te lastiger alsdan, omdat zij alleen zouden moeten dienen tot bescherming van de regten der schatkist tegen het misbruik, dat van het vrije roggemeel zou kunnen worden gemaakt, ten nadeele van de opbrengst van het belaste tarwemeel. De kosten van toezigt van de schatkist zouden onveranderd dezelfde blijven. Groote, zoo niet de grootste, de *indirecte* voordeelen, die de afschaffing eener belasting medebrengt, zouden te loor gaan; en men zou, wanneer het nietig gevolg van den halven maatregel duidelijk werd, al zeer ligt tot het besluit kunnen komen dat het, in het algemeen belang, verkieslijk ware, de belasting in haar geheel te herstellen. Dat gevolg zou toch niets anders zijn dan dat de prijs van het pond brood eene fractie van een cent goedkooper werd, en dat in die streken, waar de landbewoner zelf zijn roggebrood bakt, voor hem eenige opheffing van formaliteiten plaats vond. Maar daarentegen zou deze schreeuwende onbillijkheid ontstaan, dat in die streken, waar tarwebrood ook het voedsel van den arbeidenden stand, ja van de nog minder vermogende klassen uitmaakt, dat voedingsmiddel [illegible] lasting onderworpen bleef.

Van eene gedeeltelijke afschaffing van den accijns op het gemaal is dus niet veel goeds te hopen. Zij zal de gevolgen niet hebben die men daarvan wacht: de teleurstelling, daaruit voortvloeijende, zal nieuwe wapenen geven aan hen die het onveranderd behoud van het accijnsstelsel wenschen en voor wie het voor de helft in wezen blijven van het meest geliefkoosde middel eene sterke verleiding zal zijn, om bij de eerste gunstige gelegenheid geheel en al tot het voorgaande terug te keeren.

§ 5. De voordeelen van de afschaffing van den accijns op de brandstoffen zijn in deze paragraaph reeds hoofdzakelijk opgegeven. De voorstellers meenen daarbij nog de volgende beschouwingen te mogen voegen:

I. Die accijns drukt, uit den aard der zaak, hoogst onevenredig.

Men wijst, te regt, in het verslag daarop, dat alleen zij daaraan onderworpen zijn, die turf of steenkolen gebruiken. Maar hoe vele en groote gedeelten van ons Vaderland zijn er niet waar geene andere brandstof gebruikt kan worden, omdat hout en heideplaggen daar ontbreken? Voorzeker, het is eene groote onbillijkheid dat de minvermogende in het eene gedeelte des Rijks aan eene belasting onderworpen is, alleen omdat hij volstrekt buiten staat is zich door gebruik der niet belaste brandstof aan die belasting te onttrekken, zoo als zijne in dit opzigt meer bevoorregte medeburgers in andere streken des lands kunnen doen; het is niet minder onbillijk dat welgestelden, zelfs ten platten lande, door het gebruik van onbelaste brandstoffen eene belasting kunnen ontwijken, die elders zelfs op den armste drukt.

De wet heeft wel is waar trachten te voorzien in de onbillijkheid dat hetzelfde bedrag van accijns geheven zou worden van goederen, waarvan de waarde onderling zeer verschilt. Zoo werd, volgens de wet van 26 December 1833 (*Staatsblad* no. 73), een minder regt geheven van *maatkolen* dan van *schaalkolen*, en wederom een minder regt van *kolengruis* dan van *maatkolen*. De praktijk deed echter weldra de onoverkomelijke bezwaren kennen, die het onderscheid tusschen de *maatkolen* en het *kolengruis* opleverde. De wet van 23 December 1837 (*Staatsblad* no. 75) deed dan ook dat onderscheid vervallen en onderwierp deze beide soorten, hoe groot het verschil van waarde ook wezen mogt, aan denzelfden accijns van *dertig* cents het mud.

Zoo bepaalt de wet van 26 December 1833 (*Staatsblad* no. 72) een verschillend bedrag van accijns naar mate van de uiteenloopende waarde van den turf. Maar de wet was onvermogend om die klassificatie eenigzins juist te maken. Hoe oneindig groot de onevenredigheid is van den accijns, die op de onderscheidene soorten van turf drukt, blijkt onwederlegbaar uit opgaven door de regering in het vorige jaar gedaan. Bij haar antwoord omtrent de wet op de middelen voor 1854 (gedrukte stukken no. 108) gaf zij eenige berigten betreffende de waarde van den turf in de veenderijen, vergeleken met het bedrag van den accijns. Daaruit bleek dat die verhouding, voor zoover de irreguliere veenderijen en de 2de soort van turf uit de reguliere veenderijen betreft, was als volgt:

1ste klasse,		waarde van 15 tot 55 cents per ton: accijns 6 cents, dus met opcenten en zegel $8\frac{44}{100}$ cents;
2de	„	waarde van 5 tot 70 cents per ton: accijns met opcenten en zegel $5\frac{63}{100}$ cents:
3de	„	waarde van $1\frac{1}{2}$ tot 43 cents per ton: accijns met opcenten en zegel $2\frac{86}{100}$ cents.

Volgens eene andere opgave, uit Drenthe ontvangen, is de prijs van het dagwerk turf in de hooge veenen:

Haardbrand,	zwarte *f* 32.
Fabriekturf,	zwarte *f* 24 à 28.
	graauwe *f* 14 à 18.

En onder deze uiteenloopende prijzen is overal dezelfde som van accijns, te weten *f* 8, begrepen.

Berekend naar de waarde, bedraagt derhalve de accijns voor de minst belaste beste soorten omstreeks $6\frac{1}{2}$ per cent en voor de zwaarst getroffene tot 190 per cent der waarde.

En nu zegge men niet dat deze onevenredigheid opgewogen wordt door de omstandigheid dat de veenman een grooter deel van den accijns berekent in den betrekkelijk hoogeren prijs van de betere soorten. In de groote veenderijen zal dit wel eenigermate plaats hebben, maar de allerminste soort wordt daar liever aan vernieling prijs gegeven of, tot groote schade van den ondergrond, op het veld gelaten, dan dat de veenman die op zijne rekening wil laten brengen en daarvoor accijns betalen. En in veenderijen, waar niet dan de allerslechtste soort wordt gegraven, op de plaatsen waar geene andere turf is dan eene brandbare bovenkorst of slechte veenspecie, die toch, volgens art. 2 alinea 5 der accijnswet, aan belasting onderworpen is, gelijk in de turfgraverijen op de heide en ook in de Peel het geval is, drukt de zware accijns zonder eenig tegenwigt [illegible] aard.

II. Onder n°. IV dezer paragraaph wordt geredeneerd in de onderstelling dat de betaling van $\frac{1}{20}$ van den accijns die aan de fabriekanten, vrijdom genietende, is opgelegd, geacht moest worden den accijns te vertegenwoordigen van de hoeveelheid, die de fabriekant voor huisselijk gebruik behoeft.

Die onderstelling is eene dwaling: zij wordt noch door de wet, noch door het reglement op de vrijdommen van accijns gewettigd. Talrijk zijn dan ook de voorbeelden van intrekkingen van de acten van vrijdom door de administratie der belastingen, juist omdat de fabriekanten een deel van hunnen, onder genot van vrijdom ingeslagen, voorraad tot huisselijk gebruik hadden gebezigd.

Het $\frac{1}{20}$ van den accijns is niets dan eene belasting op de nijverheid, eene hoogst ongelijk drukkende belasting, die buiten alle verhouding staat tot de winsten, die het beroep oplevert, en waarvan het bedrag alleen wordt geregeld door de omstandigheid of de aard van het beroep al dan niet medebrengt, dat er veel brandstof worde gebezigd.

III. De juiste aanmerking, onder n° V dezer paragraaph voorkomende, verdient des te meer opmerking, wanneer men daarbij aandachtig is aan hetgeen de voorstellers de vrijheid namen hierboven op te merken, dat de afschaffing van andere middelen, bijzonder van het gemaal, niet geacht kan worden zoo grooten invloed te zullen uitoefenen.

De administratie der belastingen zou bij dusdanige afschaffing bezwaarlijk het personeel harer ambtenaren terstond zoo veel kunnen verminderen, als zij dit doen kan bij afschaffing van den accijns op de brandstoffen [illegible] bij het personeel.

§ 6. Tegen de bedenkingen, in deze paragraaph aangevoerd, meenen de ondergeteekenden de volgende beschouwingen te kunnen doen gelden.

Ad 1um. Men beroept zich op het gezag van *Gogel*, om het niet aannemelijke te betoogen van de stelling dat het haardstedengeld volstrekt moet beschouwd worden als eigenlijk bestemd om den accijns op de brandstoffen te vervangen. Daarlatende in hoe ver de herinnering aan het vroeger door dien staatsman ingevoerde stelsel van belastingen, waarin de belasting op de brandstoffen begrepen was, op zijn later gevoelen van invloed mag geweest zijn, zoo kan men tegenover zijn gezag dat stellen van *van Hogendorp*. Op zeer vele plaatsen van de bekende *Bijdragen* veroordeelt deze den accijns op de brandstoffen op de meest ondubbelzinnige wijze. Men zie die *Bijdragen* deel II, bladz. 234, 266; deel IV, bladzz. 132, 140, 302, 305; [illegible]

V, bladzz. 284, 336; deel VII, bladz. 280. In zijn advies over het wets-ontwerp houdende de grondslagen van ons belastingstelsel (*Bijdragen* deel VI, bladz. 86), waar hij de voorname gronden opnoemt waardoor dat stelsel zich in zijne oogen aanprees, zegt hij: «De brandstoffen zijn *thans* met eene belasting bij den oorsprong bezwaard; de armste werkman draagt voor zijn aandeel in den hoogen prijs zijner brandstof. *Het ontwerp van wet verplaatst die belasting en legt haar regtstreeks op de haardsteden, het bespaart dus groote kosten van perceptie en bevrijdt alweder dezelfde klasse van lieden.*»

Er kan, meenen de voorstellers, na deze verklaring van eenen beroemden tijdgenoot van de wet van Julij 1821, wel geen twijfel bestaan omtrent de bedoelingen, die men in 1821 bij het ontwerpen dier wet had.

Wat het gevoelen betreft van enkele leden, die meenden dat men, zoo men belastingen wilde afschaffen, niet met de afschaffing van accijnsen moest aanvangen, de voorstellers meenen te moeten twijfelen, of dit wel als een algemeen geldend gevoelen kan worden beschouwd; gronden daarvoor vinden zij in ieder geval niet opgegeven, en zij zijn dus niet in de gelegenheid die te beoordeelen.

Wat de keuze van den accijns op de brandstoffen beteft, zij namen reeds boven de vrijheid hun gevoelen daarover te ontwikkelen.

Ad IIum. «De afschaffing van den accijns op de brandstoffen zal, zoo beweert men, niet werkelijk strekken om de minvermogende standen op eenigzins afdoende wijze te hulp te komen, en toch moest op het tegenwoordig tijdstip, nu de hooggestegen prijs der levensbehoeften zulk eenen drukkenden invloed uitoefent, daarnaar vooral worden gestreefd.»

Maar welke middelen willen de leden, die dit gevoelen voorstaan, dan aanwenden, om *bij de tegenwoordige duurte* de mindere standen *op eenigzins afdoende wijze* te gemoet te komen?

De afschaffing van de opcenten op het gemaal zal — de groote meerderheid der leden erkende het — *niets* afdoen.

Zou de afschaffing van den accijns op de rogge zelfs *afdoende* hulp verschaffen? Het *bedrag* van den accijns is niet hoog genoeg om eenigzins afdoende verligting te bezorgen.

En hoe weinig gevolg van de *gedeeltelijke* afschaffing van den accijns op het gemaal te wachten is, hebben de ondergeteekenden hierboven reeds aangewezen.

De *geheele* afschaffing van den accijns op het gemaal is, *op dit oogenblik*, zonder vervanging door nieuwe middelen, niet mogelijk, buiten gevaar voor 's Rijks geldmiddelen. Deze, voorzeker, zou een meer afdoende maatregel zijn, schoon de invloed bij de hooge graanprijzen niet zeer merkbaar in den beginne zou wezen voor de meest talrijke klasse. Maar de Regering meent geene voordragt te moeten d[illegible] andere middelen in de plaats te stellen, en aan dien [illegible] *voor het oogenblik* niet te denken.

Zou men van voorstellen van eenen anderen aard meer dadelijke hulp verwachten? De voorstellers herinneren het ongunstig onthaal, dat aan een vroeger voorstel tot afschaffing van den accijns op het geslagt bij de Kamer te beurt viel. Van de afschaffing der accijnsen op zout, zeep, bieren en azijnen zal men toch wel geene dadelijke hulp, van den aard als in het Voorloopig Verslag wordt bedoeld, kunnen verwachten.

En waarom dan, zij vragen het met gerustheid, niet naar een middel gegrepen dat, ja niet onmiddelijk, niet in deze oogenblikken helpt, maar dat vòòr en bovenal *terstond* eene vaste schrede is op den algemeenen weg tot verbetering van het belastingstelsel en in een niet zeer verwijderd verschiet eene zekere ontlasting oplevert voor hen, die ontlasting meest behoeven?

Het krachtigste middel om oogenblikkelijk te hulp te komen kan niet gebezigd worden: maar moet men daarom geheel stil zitten?

Dech men twijfelt in het verslag, of de afschaffing van den accijns op de brandstoffen hun, die verligting vooral behoeven, te gemoet zal komen. Welligt, meent men, zullen het voornamelijk de eigenaars der groote veenderijen zijn, die door de opheffing van den turfaccijns regtstreeks zouden winnen.

[illegible] bekend feit, dat de [illegible] eigenaars van groote veenderijen in de hand werkt. Bij het vervallen dezer oorzaak zal van zelf meer concurrentie ontstaan. Die concurrentie zal echter niet minder door andere middelen worden aangevuurd.

De voorstellers wezen er reeds hierboven op, hoe ontzettend groot het verschil is van den druk van den accijns in evenredigheid tot de waarde van den turf en, schoon in mindere mate, ook ten aanzien van de steenkolen.

Kan men aannemen dat de afschaffing van eenen accijns, die voor de allerslechtste soorten tot bijna het dubbel der waarde van het voorwerp klimt, buiten invloed op den prijs van verkoop zou blijven? Duizende tonnen turf van slechte qualiteit worden tegenwoordig in de veenderijen verbrand, of op den ondergrond verstrooid om den accijns niet te betalen; zou het in aanwezen blijven van dien voorraad niet ten bate komen van den minvermogende? Zal deze er geen voordeel van hebben wanneer de turf, uit de irreguliere veenderijen gestoken, daar waar geen betere soort voorhanden is, van eenen accijns wordt ontheven, die met de waarde van den turf gelijkstaat of die overtreft?

Nog meer. De accijns op de steenkolen is, zoo men de warmtestof, die deze opleveren, in vergelijking met die van den turf, tot maatstaf neemt, veel hooger dan de accijns op den turf: de accijnsen op den turf van de lage veenderijen is desgelijks veel hooger dan die van de hooge. Bij opheffing van de hescherming, die daarin gelegen is zal ongetwijfeld de concurrentie de zamenspanning van de eigenaars van groote veenderijen, die men vreest, geheel en [illegible] en doelloos maken.

Er kan derhalve, naar de meening der ondergeteekenden, geen gegronde twijfel bestaan, of ook dat doel der afschaffing van den accijns, de vermindering namelijk van den prijs der brandstoffen, zal bevorderd en verkregen worden.

Ad. IIIum. De voorstellers zullen niet tegenspreken dat de productie van turf uit de hooge veenen in de laatste jaren is toegenomen. Men houde echter in het oog dat een zeer groot deel *dier* productie verbruikt wordt in fabrieken, die gedeeltelijken vrijdom van accijns hebben. En of die toeneming zelfs wel de benaming van *zeer aanmerkelijk* verdient, mag betwijfeld worden. In 1840 bijv. werden er geveend 19,659,062 tonnen turf *tweede* soort, *derde* klasse; in 1852 22,718,981. Er is vooruitgang, maar toch niet *zoo zeer* aanmerkelijk.

Wat of meer tot het bevorderen van de ontginning der hooge veenen strekt, het graven van kanalen of het afschaffen van den accijns, is, naar de meening der voorstellers, alleen dan een vraagstuk van gewigt, wanneer beide maatregelen niet te zamen konden gaan. De sommen, tot voortzetting van de reeds aangevangen kanalen vereischt, zijn echter niet zoo groot, dat zij het noodig zouden maken om daarvoor den accijns te behoeven. De onderstand, dien de schatkist geroepen kan worden als subsidien voor die kanalen te leveren, gaat de krachten der schatkist, ook bij afschaffing van den accijns, niet te boven.

Ad IV*um*. Een opzettelijk betoog hoe nuttig de afschaffing van dezen accijns voor de nijverheid zal zijn, achten de ondergeteekenden overbodig. De zaak is te zeer bekend, De talrijke adressen van belanghebbenden bij de Kamer ontvangen moge daarvan ten bewijze strekken.

De voorstellers meenen gerustelijk te mogen vragen, of het niet van hoog gewigt is, een afdoend middel aan te wenden om de nijverheid te hulp te komen, en of men een beter middel kan aanwenden om in den nood der arbeidende klassen duurzaam te voorzien, dan zoodanige hulp, wanneer aan eene geheele afschaffing van den accijns op het gemaal niet te denken valt. En van deze, zij herhalen het, kan voorzeker nog in lange jaren geene sprake zijn, indien de Regering geene equivalenten wil voordragen.

Men erkent de hardheid die er in ligt dat de kleinere nijverheid geen vrijdom van accijns voor de brandstoffen geniet; men wil haar daarin door eene vermindering van patent te hulp te komen.

Het is al dadelijk blijkbaar, dat dit laatste het gevoelen moet moet wezen van hen, die *tegen* alle afschaffing van accijnsen zijn, en die liever de directe belastingen verminderd zagen. Het is blijkbaar slechts *die* vraag, welke door het bezigen van dit argument onder eenen anderen vorm wordt voorgesteld.

Beschouwt men de vraag echter geheel op haar zelve, dan blijkt het terstond dat zij voor geene voldoende oplossing vatbaar is. De beroepen, hier bedoeld, zijn in de patentwet naar de meest uiteenloopende grondslagen en fabriven belast. Eer men er in slaagde om eenen billijken grondslag van de hier bedoelde vermindering van patent op te sporen, zou men de geheele patentwet moeten herzien. En wanneer het nu tevens blijkt (gelijk het geval is) dat vele fabrikanten, die vrijdom van accijns op de brandstoffen genieten, doch wegens het $\frac{1}{10}$ van den accijns, dat door hen verschuldigd is, meer betalen dan hun aanslag in het patentregt bedraagt, hetgeen bij de kleinere beroepen niet overal het geval zal zijn dan zou de vraag rijzen, welke gronden van billijkheid er zouden bestaan, om zoodanigen fabrijkant wederom aan het patentregt onderworpen te laten.

Er bestaat hoegenaamd geen verband tusschen de patentwet en de regeling der accijns-vrijdommen, en dit gebrek maakt het geopperde denkbeeld onuitvoerlijk.

Ad VI*um*. Er schijnen inderdaad nog een zeker getal gemeenten te zijn, waar de plaatselijke accijns op de brandstoffen bij wijze van opcenten op de rijksbelasting wordt geheven. Volgens eene opgave in 1849 gedaan was dit het geval destijds in 32 gemeenten voor de steenkolen en in 114 gemeenten voor den turf. Maar eene overgangsbepaling schijnt volstrekt overbodig. Immers de tijd, die van nu tot aan 1 April verloopen moet, is meer dan toereikend, om aan deze gemeenten de gelegenheid te geven tot het ontwerpen van ordonnantien tot heffing eener eigen belasting op de brandstoffen naar de bepalingen der gemeentewet, zoo zij dat middel volstrekt behoeven om hare uitgaven te dekken.

Wat de vraag betreft, of het voorstel niet beter in tweeën zou behooren te worden gesplitst, de ondergeteekenden zien daartoe niet alleen geene noodzakelijkheid, maar achten dit min raadzaam, in zoover het strekken mogt om tot eene gedeeltelijke aanneming van hun voorstel te voeren. De afschaffing van den accijns op den turf, met behoud van dien op de steenkolen, zou eene grove onregtvaardigheid zijn voor de bewoners dier provincien, waar de steenkolen de brandstof ook voor de minvermogenden uitmaken. Zij zoude eene overmatige bescherming geven aan den turf, en dus het ééne doel van den maatregel, vermindering van den prijs der brandstoffen, krachtdadig tegenwerken, veel meer verhooging van den prijs van den turf te weeg brengen. Zij zou onregtvaardig zijn voor al die takken van nijverheid die steenkolen *moeten* gebruiken en die aan gedeeltelijke accijnsbetaling en aan formaliteiten onderworpen zouden blijven, waarvan andere, die turf *kunnen* gebruiken, vrij zouden zijn.

Aan de bedenkingen ten aanzien van de redactie van het voorstel, betreffende artt. 19 en 20, is voldaan, blijkens de Nota van Wijzigingen.

Evenzoo achten de voorstellers het geen bezwaar, om de hoeveelheid als minimum van uitslag, in art. 21 gesteld, te bepalen op die, welke de oude kolenmaat, *de hoed*, vertegenwoordigt: derhalve op 16 mud of 1300 pond.

Aan de laatste bedenking zou te gemoet gekomen kunnen worden door de bijvoeging der woorden: «met wijziging van de wet van 19 Junij 1845 (*Staatsblad* no. 28).»

De voorstellers meenen evenwel dat zoodanige bijvoeging overbodig mag worden geacht, alzoo de zaak van zelve spreekt.

29 November 1854.

VAN HOëVELL.

F. JESPERS.

VAN BOSSE.

WESTERHOFF.

THORBECKE.

Nota van Wijzigingen.

Art. 19, 4de regel, voor: *de sleutels waarvan*, lees: «waarvan de sleutels.»

Art. 20, 2de regel, voor: *wordt zij*, lees: «worden zij.»

Art. 21, 3de regel, in plaats van; *zestien honderd*, te stellen: «dertien honderd;»

en in plaats van: *twintig*, te stellen: «zestien.»

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.